

Městské divadlo Brno

VÁŽENÍ DIVADELNÍ PŘÁTELE,

dovolené, školní i divadelní prázdniny skončily. Do našeho města se vrací běžný mimoletní pracovní život, ke kterému již odedávna patří i naše pravidelné, téměř každodenní, divadelní aktivity. Hrajeme, zpíváme, tančíme, zkoušíme pro Vás zcela nově, nikde jinde neuvedené inscenace a to vše s lidmi, kteří ve svém oboru patří mezi nejlepší nejenom v naší zemi, ale i v zahraničí. (Onehdy jsem četl bonmot, že být držitelem, nebo alespoň nominantem nějaké významné české divadelní ceny, je běžný standard členů našeho divadla.) V divadle sídlícím a fungujícím v našem městě jsou zaměstnání zcela logicky převážně absolventi brněnské Janáčkovy akademie múzických umění. Obecně se o absolventech této školy i škol podobných hovoří jako o umělcích. Je to zcela (vzhledem k jejich nadání, talentu a nevídané dřině) zasloužené, byť před tisíci lety ve starobylém Řecku či Římě nebyla řemesla dělena na umělecká a ta jiná. Všichni byli řemeslníky dobrými, či špatnými tak, jak to konečně známe i dnes. Samozřejmě, že když řemeslník, který je zároveň služebníkem múz, ovládá svou profesi natolik, že při fascinující schopnosti spontánního propojení se svou osobitostí dokáže své diváky - posluchače - čtenáře uchvátit natolik, že podlehnou jeho umění s velkým „U“, můžeme mluvit o něčem tak mimořádném, že nás pak asi nenapadne slovo umění v souvislosti s takovým výkonem jakkoliv zpochybňovat. Aby se však mohl kdokoliv s tímto označením spojovat, musí na sobě tvrdě pracovat. Celý život a od raného dětství. Například v orchestru našeho divadla, v němž je zaměstnáno na 50 hráčů, není nikdo, kdo na svůj instrument nezačal hrát již před desátým rokem svého života. Podobně jako ve sportu se však nelze pouze něco naučit a pak už jenom předvádět dávno nabyté schopnosti. Každý ví, že sportovci nemohou polevit v tréninku, například Tiger Woods, živá golfová legenda, dosahuje svých neobvyklých výsledků mimo jiné i každodenním desetihodinovým tréninkem. A stejně je to i u těch, kdo chtějí úspěšně působit v uměleckých profesích. Bez neustálého cvičení – tréninku, bez rozličných odříkání, není prostě vůbec možné objevit se před Vámi – naším obecnstvem.

A právě jako platforma pro divadelně talentované lidi, kteří na sobě rádi tvrdě pracují, a pro jejich obecnstvo jako místo střetávání se lidmi, kteří baží po dobrém divadle, a těch, kteří jsou schopni ho provozovat, byla před pěti lety dokončena Soudobá hudební scéna Městského divadla Brno a my jsme ji mohli (4. října 2004) slavnostně otevřít inscenací muzikálu Hair podle filmového scénáře Miloše Formana. Za těch pět let jsme zde uvedli 29 premiér, z nich 9 vůbec před jakýmkoli obecnstvem poprvé, tedy honosících se titulem světových, a 9 premiér českých, poprvé uvedených na českém jevišti. Dohromady nás od té doby navštívilo 575.824 diváků celkem v 931 představeních. Když si dnes vzpomenu na některé „sýčky“, kteří nám (dodnes nevím proč) prorokovali neúspěch, jsem samozřejmě rád, že neměli pravdu, ale stále mě neopustila lítost nad skutečností, že když se lidé snaží učinit něco dobrého, musí se vždy najít někdo, kdo jim hází klacky pod nohy. Samozřejmě však bylo tisícinásobně více těch, kdo nám a tím i městu Brnu a jak se nakonec ukázalo i naší zemi, pomáhali tak, že se dnes můžeme chlubit nejenom jednou z nejmodernějších divadelních scén na světě, ale i jejím okolím, ve kterém jsou vedle provozních prostor našeho divadla i nebyvalé restaurace, kluby a bary pro naše návštěvníky. Na letošním festivalu Dokořán pro hudební divadlo - Brno 2009 řekl při našem oficiálním setkání umělecký šéf divadla z Varšavy (jejich výprava čítala 130 lidí), že si mysleli, když se vypravili do Brna, ve kterém nikdy předtím nebyli, že jedou do nějaké hnusné (doslova!) tovární aglomerace městského typu, a jak jsou nyní v šoku i užaslí z toho, když vidí, jak vypadá a funguje náš divadelní komplex a jak nádherné je naše město. A další radost jsem pak pocítil, když se u kulatého stolu, kde se sešli čeští divadelní odborníci s novináři, dramaturgy a režiséry, všeobecně konstatovalo, že do budoucna nelze rozvíjet kvalitní muzikálové herectví bez možnosti pěstovat u týchž lidí i herectví činoherní. Vězte, že kolegové z naší země i ze zahraničí považují výsledky naší mnohaleté práce za příklad hodný následování. (Prosím, to se nechlubím, jen konstatuji pro naši společnou radost.)

Těšíme se na našeho nová společná dobrodružství při zážitcích z našich nových inscenací.

Za všechny své kolegy

Stanislav Moša, ředitel MdB

B | R | N | O |

STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO
FINANČNĚ PODPORUJE
MĚSTSKÉ DIVADLO BRNO,
PŘÍSPĚKOVOU ORGANIZACI

Ředitel:
Stanislav Moša

Lidická 16, 602 00 Brno
Tel.: +420 533 316 301
Tel./Fax: +420 533 316 410
www.mdb.cz

Šéfredaktor:
Jef Kratochvíl
Tisková mluvčí:
Lucie Broučková
Lidická 16, 602 00 Brno
Periodikum registrováno
pod číslem MK ČR E 12150
144. číslo
Vydalo MdB za finanční podpory
Ministerstva kultury ČR
Uzávěrka: 20. 8. 2009

Z á ř í
2009 **DOKOŘÁN**
15. ročník Cena: 15,- Kč

S Petrem Štěpánem
v muzikálu
Čarodějky z Eastwicku,
režie: Stanislav Moša

S Janem Mazákem
v muzikálu Bídníci,
režie: Stanislav Moša

V muzikálu
Čarodějky z Eastwicku,
režie: Stanislav Moša

V muzikálu
Čarodějky z Eastwicku,
režie: Stanislav Moša

S Petrem Štěpánem
v muzikálu Bídníci,
režie: Stanislav Moša

S Igorem Ondříčkem

S Alenou Antalovou,
Markétou Sedláčkovou
a Ivanou Vaňkovou

v muzikálu
Čarodějky z Eastwicku,
režie: Stanislav Moša

HOSTUJE ZUZANA MAURERY

V muzikálu Bídníci,
režie: Stanislav Moša

S Janem Mazákem
a Alžbětou Renátovou
v muzikálu Bídníci,
režie: Stanislav Moša

Modlitba za vodu Jan Skácel

Ubývá míst kam chodívala pro vodu
starodávná milá
kde laně tišily žízeň kde žila rosnička
a poutníci skláněli se nad hladinou
aby se napili z dlaní

Voda si na to vzpomíná
voda je krásná
voda má
voda má rozpuštěné vlasy
chráňte tu vodu
nedejte aby osleplo prastaré zrcadlo hvězd

A přiveďte k té vodě konička
přiveďte koně vraného jak tma
voda je smutná
voda má
voda má rozčuchané vlasy
a kdo se na samé dno potopí
kdo potopí se k hvězdám pro prstýnek

Voda je zarmoucená vdova
voda má
voda má popelem posypané vlasy
voda si na nás stýská

Žádná armáda nedokáže zastavit myšlenku,
jejíž čas právě nastal

**Victor-Marie Hugo (26. února 1802,
Besançon – 22. května 1885, Paříž)** francouzský
básník, prozaik, dramatik, esejista a politik,
vrcholný představitel romantismu.

Svetlana Slováková

*Markéta Sedláčková,
Svetlana Slováková,
Ivana Vaňková*

Ivana Vaňková

Markéta Sedláčková

*Vojtěch Blahuta,
Milan Němec,
Ivana Vaňková,
Petr Štěpán,
Markéta Sedláčková,
Radek Novotný,
Svetlana Slováková,
Jan Mazák,
Jaroslav Matějka*

*Stanislav Moša,
Roman Onderka,
Ivana Vaňková*

A. P. ČECHOV TŘI SESTRY

REŽIE: STANISLAV MOŠA
PREMIÉRA 30. a 31. KVĚTNA 2009

*Zuzana Mošová,
Hana Kratochvílová*

*Michal Istenik,
Andrea Kučerová,
Stanislav Moša,
Jiří Závěš, Petr Štěpán,
Emil Konečný*

Pavel Kunert, Radek Novotný, Jaroslav Matějka, Milan Němec, Michal Istenik, Markéta Sedláčková, Svetlana Slovákova, Ivana Vaňková, Petr Štěpán, Lenka Janíková, Jan Mazák, Vojtěch Blahuta, Jakub Przebinda, Eva Jelínková

LELKOVÁNÍ LUBOŠE MAREČKA s JANEM MAZÁKEM

V muzikálu *Zahrada divů*,
režie: Stanislav Moša

JAN MAZÁK: ROZPLÁČE MĚ TRAGÉDIE, ALE I DOKONALOST NEBO KRÁSA

Do nové sezony vstupuje Jan Mazák s velkou rolí. A podle slov dvaapadesátiletého herce možná i s tou zatím nejtěžší. V polovině září se Mazák uvede jako cirkusový ředitel Caribaldi. Nezvyklá hra *Síla zvyku* od Thomase Bernharda je hereckým i diváckým oříškem. A nejde jen o nezvyklou strukturu textu samotného. Posud'te ostatně sami. Caribaldi si kdysi dávno usmyslel, že nacvičí se svými zaměstnanci ve volném čase Schubertův smyčcový kvintet Pstruh. A tak se už dvaadvacet let snaží přinutit

patří k nejslavnějším evropským dramatikům 20. století. Jeho hry se od devadesátých let hrají poměrně často i u nás. V poslední době byla oceňována například inscenace jeho textu *U cíle* v pražském Divadle Komedie (režie Arnošt Goldflam), výkon Daniely Kolářové v roli Matky byl oceněn Cenou Alfréda Radoka za rok 2004. Za legendární je dnes považována inscenace *Divadelník* v Divadle Na zábradlí, kterou režíroval J. A. Pitínský s Martinem Hubou v titulní roli. V roce 1999 obdržela taktéž Cenu A. Radoka za inscenaci roku a za mužský herecký výkon.

Je září a zase o jeden divadelní rok víc. Ten minulý ti přinesl nominaci na prestižní Radokovu cenu. Proměnil ji nakonec Jaromír Duřava, i tak se chci zeptat. Byla to úspěšná sezona nebo nikoliv?

NENAHRADITELNÍ

Žongléra, Krotitele, Vnučku a Klauna, kteří nemají k hudbě žádný vztah, aby se naučili hrát na klavír, housle, violu a basu... *Síla zvyku* je však také podle tvrzení divadla o touze po absolutní dokonalosti, která je však v neslučitelném rozporu s banální, všední a ponižující realitou.

Rakušan Thomas Bernhard (1931 – 1989)

Asi byla úspěšná. O Radokovi rozhoduje trupa šedesáti kritiků, z nichž to nominované Zapomenuté světlo vidělo zhruba deset. Šest mi jich dalo hlas. A tak jsem si říkal, že procentuálně jsem na tom možná nejlíp. Mně ale o ceny vůbec nejde.

A já se právě chtěl poptat, co pro tebe znamenají?

Jak jsem říkal. Kdysi jsem dostal Cenu Literárního fondu za inscenaci Zahraj to znovu, Same v ostravském Divadle Petra Bezruče. Jinak mne zatím všechny ceny minuly.

Do Městského divadla Brno v posledních letech proudí mnoho cen. Není ti to líto?

Já cenám skutečně nepřikládám význam, ale kdybych nějakou dostal, asi bych našťavný nebyl. ***V Zapomenutém světle hraješ slavného spisovatele Jakuba Demla. Četl jsi třeba jeho dílo, které bylo často trnem v oku katolické církvi?***

Do zkoušení té nominované inscenace Divadla u stolu jsem neměl o Demlovi ani páru. Pak jsem si přečetl samozřejmě Zapomenuté světlo. A ještě později na internetu Demlovu básnickou sbírku věnovanou lidem a také květinám Moji přátelé. Mapoval jsem si jeho život, poválečné osudy. Byl to svérázný člověk a asi nebylo jednoduché se pohybovat v jeho přítomnosti. Nebo se o něj otřít. Pokud někdo upadl v jeho nemilost, dokázal to pěkně schystat. Ale víme, že je často velký rozdíl mezi dílem a člověkem, který ho tvoří.

Herci mohou taky upadnout v režisérskou nemilost. Stalo se ti to někdy?

To se mi stalo právě v Ostravě u Bezručů. Režisér Josef Janík mi tehdy nabídl roli v surrealistické Weingartenově hře Léto. A já ji vrátil. I v té vyhocené a avantgardní dramaturgii mi to přišlo až moc. Já jsem konzervativní člověk. Pan Janík mi potom pět let nedal zahrát, i když na něj rád vzpomínám. Asi jsem to tehdy neměl dělat, mně to ale přišlo jako zatěžkaná hra.

No ale kontroverzní hry Thomase Bernharda nepatří k divácky a vlastně ani herecky příliš vstřícným. Nyní jsi nepochyboval?

No není to žádná průzračná struktura. Naučit se text Síly zvyku je jako naučit se tři tisíce výkřiků. To je strašné. Kdysi jsem si přečetl všechny Bernhardovy hry. Tento titul mi přišel ve srovnání s ostatními texty ještě ten nejhratelnější. Věřím, že režisérka Hana Burešová dokáže z jakéhokoliv textu vytáhnout obsah, který je sdělný.

Zatím jsi dělal ve všech Burešové brněnských inscenacích. I tak. Bylo to překvapení? A proč si myslíš, že ti režisérka Hana Burešová přiklepla tak složitou hlavní roli?

Se svým manželem, drama-

turgem Štěpánem Otčenáškem, viděli moje Zapomenuté světlo a to obrovské trápení člověka. Také Síla zvyku je o uměleckém trápení a touze po dokonalosti. Tato témata jsou v obou vzpomínaných kusech podobná.

Burešové inscenace získaly Městskému divadlu Brno nejedno ocenění. Cítí herec třeba dopředu, že je účastníkem něčeho mimořádného, něčeho, co bude posléze nějak dekorováno?

Já divadelní ceny začal reflektovat skutečně až teprve nedávno. A dopředu situaci asi odhadnout opravdu nejde.

Dobře. I tak zůstaňme u uznání. Od koho ti dělá největší potěšení? Chválí tě třeba tvoje žena?

To už se mi dlouho nestalo (smích). Moje žena skrbí chválou. Jde snad jen o to, aby mi řekli, že jsem byl dobrý, lidé, od kterých o to opravdu stojím.

Kteří to třeba jsou?

Já ale nemám na mysli konkrétní osoby. Nejde jen o rodinné příslušníky či kolegy. Já se ale neodříkám ani rozumné kritiky. Ještě se mi navíc nestalo, abych si mohl stoprocentně říct: Teď jsem king a vítěz. Každý výkon má ještě rezervy. Mne potěší, když za mnou třeba přijdou naše paní uvaděčky a pochválí mě.

Hraješ v Divadle u stolu a ještě v Městském divadle Brno, kde máš stále angažmá. Kolik ti dělá pro představa představení do měsíce?

Před prázdninami jsem odehrál čtyřicet večerů. Dvacet vystoupení do měsíce není nic výjimečného.

To je docela fuška. Připravuješ se na některá představení nějak speciálně? Máš nějaké herecké rituály?

Ze zkoušky Síly zvyku, v režii Hany Burešové

S Víktorem Skálou
v dramatu *Arkádie*,
režie: Roman Polák

Tak to nemohu říct. Možná si víc než dřív musím před představením zopakovat text.

V dramatu V jámě Ilové ses objevil jen jako dvojník Erika Parduse, který hrál hlavní roli. Není to frustrující být třeba na jevišti jen do počtu závěrečnému fóru ze zdvojených postav a dělat někomu jenom jeho stín?

Bral jsem, co je výhoda a co ne. Když jsem viděl jeho mimořádně náročný scénář a kvantum textu, byl jsem možná i rád, že to nespadlo na mne. Navíc režisér si to tak vybral a je to. Mě osobně to nijak neuráželo, ani se mne to nedotklo.

No co se týče obtížnosti zvláště strukturovaného textu, tak myslím nyní na Erika Parduse. Učit se těch tři tisíce Bernhardových výkřiků asi nebylo také zrovna nej-snazší...

V mé roli kolikrát chybí logická linka. Text je přerývaný. Text je bez interpunkce. Verše se rozpadají a my ho vlastně po svém dotváříme. Bernhard to možná myslel tak, že jeho text je kostra, na kterou musí až divadelní tvůrci navěsit svoje jiné maso.

Je to třeba zatím nejtěžší scénář, se kterým jsi pracoval?

Můžu říci, že ano. Chodím po divadle a pláču, jak strašný text se musím učit. Na druhou stranu všem říkám, že jestli zvládnou tohle, bude pro mne vše ostatní už jenom brnkáčka. Text je ale skutečně těžce stravitelný, a tak i když se ho naučím dokonale a sebelíp ho zvládnou, nebude mnoha lidem po chuti.

Ale snad nám pomůže i humor, který je ve hře obsažen.

Jak se člověk blíží takovému textu?

Asi jsem to s Hankou Burešovou, se kterou si dobře rozumíme i mimo divadlo, analyzoval

stejně. Text to možná není ani tak náročný co do délky, jako do struktury. Ležím v něm. Kdybych jiné roli věnoval tolik času jako Caribaldimu, už bych ho dávno uměl. Nejlepší se mi asi učí ráno po probuzení, kdy je hlava taková čerstvá. Nesnažím se to nadupat, spíš to přirozeně přijmout jako celek.

Děj Síly zvyku se odehrává v maringotce cirkusového ředitele Caribaldiho. Ten si kdysi dávno usmyslel, že nacvičí se svými zaměstnanci ve volném čase Schubertův smyčcový kvintet Pstruh. A tak se už dvaadvacet let snaží přinutit Žongléra, Krotitele, Vnučku a Klauna, kteří nemají k hudbě žádný vztah, aby se naučili hrát na klavír, housle, violu a basu... Dělal bys něco podobného třeba v osobním životě?

Nedělal. Já to totiž dělám. Furt přece buzeruju své dítě i ženu, aby něco dělali, nebo naopak ne. Mám pocit, že v té Caribaldiho prchlivosti, v těch jeho neustálých výkřících a permanentní nasranosti se tomuto hrdinovi podobám. Hanka Burešová mě zná jako člověka, a tak zřejmě věděla, proč mne obsadila.

Jaký máš vztah k hudbě? Ovládáš nějaký hudební nástroj?

Bohužel na nic nehraju. Jednou jsem hrál v Někdo to rád horké. Jako Dafné jsem se naučil sedm standardních jazzových fláků na basu. Bylo to takovým opicím způsobem. Dodnes to vzpomíná jeden ostravský rozhlasák, co vše může lidská vůle. (smích)

Tak otevřeně ses přiznal ke svým stinnějším stránkám. Jaké máš přednosti?

No nevím, jestli moc dobrých vlastností mám. Jsem docela pořádný a pracovitý člověk. Když se ale přehání i dobré vlastnosti, začne být člověk okolí protivný. Furt někomu říkat, buďte taky pořádní. To se přece přejí, hlavně těm, kdo k pořádku neinklinují. Nutím pořádku pracovat ostatní, když se ostatním nechce. Vznikají spory a může to být nepřijemné. Já sám nevím, jestli je člověku z podstaty vlastní pracovat, nebo ne. Jestli je člověk líný, nebo pracovitý tvor. Já sám jsem už po půlhodině nervózní a dívám se, co je potřeba udělat.

Ty se nedokážeš jen tak rozplácnout u televize nebo na deku?

Dnes už vím, že oplování není zdravé. Televizi moc nesleduju. Já na chatě, když nerostou houby, tak aspoň vezmu sekeru a jdu na dřevo. I když vím, že já s ním topit v zimě nebudu. Prostě pořádku musím něco dělat.

Pokračování na straně 32

**JAN
DUŠEK**

OTÁZKY PRO JANA DUŠKA

Toužil jste se vždycky věnovat divadlu nebo šlo o náhodné setkání „na doživotí“?

Střední školu jsem absolvoval na Hollarovce a považoval za samozřejmé, že ze mne bude „olejový“ malíř. Bohužel jsem nebyl připuštěn k přijímací zkoušce na AVU. Do školy totiž přišel přípis ze Školského odboru ONV, že nedoporučuje moje studium na vysoké škole. Musel jsem se dál nějak žít, a tak jsem začal pracovat jako malíř dekorací – maloval jsem dekoracní pozadí na Barrandově. To bylo velmi lukrativní, od metru placené zaměstnání. Bohužel jsem zjistil, že vlivem iluzivního filmového malování při zářivkách přestávám mít chuť sám malovat. Hledal jsem tedy zaměstnání s dostatkem volného času na malování a našel jsem „kulisáka“. V divadle si mě potom našla scénografie.

Jste posledním žákem jednoho z našich nejvýznamnějších scénografů, Františka Tröstera. Jak na něj vzpomínáte jako na pedagoga a tvůrce? Čím vás nejvíce ovlivnil?

tera. Jak na něj vzpomínáte jako na pedagoga a tvůrce? Čím vás nejvíce ovlivnil?

Jako student jsem byl fanatický trösterovec, jako absolvent jsem jeho velkým dlužníkem. Ten dluh se snažím splácet jeho škole. Při jedné konzultaci mi Tröster řekl: ... „podívej se na Františka Zelenku“. Tak jsem pro seobe objevil tereziánské divadlo, inspirativnost limitovaných podmínek a dramatické a metaforické možnosti „obyčejných věcí“. Ze školy jsem díky svému profesorovi odcházel s vlastním „programem“ scénografie, která závisí výhradně na dramatické akci.

Tröster v době mezi světovými válkami spolupracoval mj. i s řadou významných avantgardních režisérů. Inspirovalo vás osobně také něco z tohoto rozporuplného období?

Nemyslím, že procházíme méně rozporuplným obdobím, než byla meziválečná avantgarda. Jen objevů je méně, a pokud jsou, málokdo je rozezná. Postupy objevené takovými tvůrci jako byl Frejka, Tröster, Burian, Zelenka, Feuerstein, Honzl a Hoffman ovlivňují všechny české divadelníky, mne nevyjímaje. Často si to ale neuvědomujeme.

Ve své scénografické práci odvážně navazujete na dědictví zlatého období české scénografické tvorby – tedy na šedesátá léta. Necháváte se však inspirovat také minimalismem a (dá-li se to tak nazvat) i současnými postmodernistickými tendencemi. Inklinujete k některému z těchto stylů více než k jiným, nebo jde o „diktát žánru a obsahu“ jednotlivých her?

Vím přesně, co mě kdy ovlivnilo. Nejsou to jednotlivé scénografie, ale nezapomenutelné inscenace. Jako kulisák jsem například stavěl Radokovu „Zlodějku z města Londýna“. Potom jsem viděl ještě celou řadu inscenací, na kterých mi vadí jenom to, že jsem na nich nespolu-

HOST DO DOMU

pracoval. „Zuřivý Rolland“ (Ronconi), „Sluha dvou pánů“ (Strehler), „Sen noci svatojánské“ (Lepage), „Le cirque Imaginaire“ (Baptiste a G. Chaplin) a další. A samozřejmě pro mne byly důležité i filmy Felliniho a Bergmana. Jsem vlastně neustále pod vlivem „něčeho“, někdy i svých

*Se Zdeňkem Černínem
a Stanislavem Mošů*

mečně sehraný inscena-torský tým. Jakým způsobem vlastně probíhá vaše spolupráce?

Velmi často používaný pojem „dvorní“ mi není v případě scénografie úplně jasný. Byl Tröster „dvorním“ scénografem Frejky? Nebo Frejka „dvorním“ režisérem Tröstera? S režisérem hovoříme o připravované inscenaci, výhradně se skicami v ruce. **Inscenace, které jste společně se Zdeňkem Černínem vytvořili, jsou v českém kontextu nepochybně**

vlastních věcí, pokud byly dobré. Myslím si, že moje hlavní zdroje inspirace jsou ale mimodivadelní a mimoumělecké. Když inscenace vyžaduje minimum (ale přesných) vizuálních informací, tak jsem pravděpodobně „minimalistický“. „Postmoderní“ jsou divadelní inscenátoři už z podstaty své profese. Od uvedení Jarryho „Otce Ubu“ je divadelní umění postmoderní. Už od dob spolupráce s Evaldem Schormem v Divadle Na zábradlí programově netrpím stylou čistotou. Důležitější než samotná scénografie je celek inscenace. Styl se nenapňuje a nesleduje, ale vytváří.

Ve vašich inscenacích hraje mimořádně důležitou roli světlo. Má to nějaký hlubší smysl – nějakou symboliku? A pokud ano, jakou?

Světlo dotváří scénografii, tvaruje prostor. Ukazuje divákovi: tohle máš vidět, tohle si máš jenom představit a tohle je zvlášť důležité. Je to vlastně takové ukazovátko pro čtení inscenace. Zvláštní je, že to, co je špatně v pracovním světě při technické zkoušce, nebývá o moc lepší při představení s kompletním světlem ...

Jste profesorem pražské DAMU a pedagogické činnosti se věnujete již déle než třicet let. Co vás na pedagogice nejvíce láká a těší?

Učit jsem začínal s představou, že budu moci reagovat na podněty mladých lidí se svěřím a praxí nezatíženým pohledem na scénografii. Velmi rychle jsem poznal svůj omyl. Student především hledá recepty a jistoty. Je úzkostlivý i tehdy, kdy se snaží působit silácky současně. Proto je moje hlavní práce dávat místo receptů otázky a pomáhat při hledání odpovědi na ně, odstraňovat klišé, odhazovat „nápady“ a nacházet skutečná řešení. To je asi přesně to, co mě na pedagogice těší.

Od roku 1996 intenzivně spolupracujete s Městským divadlem Brno - jste vlastně „dvorním scénografem“ režiséra Zdeňka Černína. Působíte jako výji-

výjimečné zcela mimořádným propojením režijního a výtvarného výrazu. Je v tom koncepční záměr, nebo jde o výsledek přirozeného splynutí vašich podobných přístupů k divadlu?

Zásadním předpokladem spolupráce režiséra a scénografa je jejich vzájemná schopnost navazovat. Navazovat na práci toho druhého a sám oprávněně očekávat totéž. To se týká vlastně všech tvůrců v divadle. Zdeněk Černín je herec a jako herec ovládá psychologii herců a inspirativně je vede. Jako jeden z mála režisérů s herci opravdu důsledně pracuje.

V Městském divadle Brno jste vytvořil scény k celé řadě úspěšných inscenací. Namátkou k inscenacím Naše Městečko, Mistr a Markétka, Amadeus, Kean IV., Bouře, Vydrž, miláčku!, Racek, Čekání na Godota, Marie Stuartovna, Sbohem, láska, Equus, Kumšt, Poprask na laguně, Kočka na rozpálené plechové střeše ... Pokaždé jste dokázal být originální, a to nejen vzhledem ke své vlastní tvorbě, ale i k ostatním scénografickým počínům v českém divadle. Co vlastně pro

*S Erikem Pardusem
a Martinem Porubjakem*

Se Zdeňkem Junákem

vás bývá prvotním impulzem, ze kterého později vznikne kompletní scénografické řešení?

Pro scénografii je vždy východiskem řešení klíčových dramatických situací a vizuálních problémů textu. Nekomponujete „scénu“, ale hledáte dramatický prostor. Od začátku práce přemýšlím o inscenaci jako celku. Jsem prvním divákem toho, co je zatím jen v mé představě, a vyžaduji, aby mě to zaujalo. Možná je to přednost, nebo také druh postižení.

Jste celoživotně svázaný především s Prahou. Kdy a jak jste vlastně poprvé spolupracoval s nějakým brněnským divadlem – a jaký jste měl tehdy z takové spolupráce dojem?

Poprvé jsem v Brně spolupracoval s režisérem Pavlem Hradilem, se kterým jsem byl předtím v mém prvním a posledním stálém angažmá v Ostravě. Když přišel Pavel do Brna do angažmá, dělal jsem s ním všechno jeho inscenace. V Brně jsem začal pracovat nastalo i s Evaldem Schormem. Když se do Brna vrátil Alois Hajda, pracoval jsem i s ním. Brno se na mně podepsalo a doufám, že já na něm také.

Jak se vám spolupracuje s Městským divadlem Brno? V čem si myslíte, že spočívá jádro jeho diváckého úspěchu?

Důvodů, v čem spočívá úspěch MdB, je samozřejmě celá řada. Pro mne jako scénografa je rozhodující zájem divadla o vizuální stránku inscenací a možnosti, které k tomu poskytuje. Neznám české

divadlo s podobně vsříčným a kompetentním divadelním zázemím jak v dílnách, tak na jevišti. Není to jediný důvod úspěchu, ale pro mne je sobecky zásadní.

Ze které své scénografie, vytvořené pro Městské divadlo Brno, jste měl největší radost (nebo které si nejvíc vážíte) – a proč?

Mám tu obtížnou vlastnost, že když si vzpomenu na nějakou vlastní inscenaci, tak mě nejdříve napadne, co se dalo udělat jinak a lépe. Proto často raději nevzpomínám. V Brně mám tři výjimky, kdy vzpomínání není tak náročné. Jsou to inscenace „Mistra a Markéty“, „Othella“ a „Bouře“. Byla to moc dobrá představení.

Jaký scénografický úkol v Městském divadle byl pro vás zatím nejobtížnější – a proč?

Pro mne jsou vždy největším problémem „pokoje“. Když je text neprůstředně vázaný na reálné, autentické prostředí a na počet dveří. Nalézt v takovém prostoru jeho dramatické vlastnosti je docela náročné. Je to hra na schovávanou s půdorysem.

Kam se bude podle vás ubírat české divadlo v budoucnosti – a kam by se podle vašich ideálních představ ubírat mělo?

Kam se české divadlo bude ubírat, záleží na tom, jak náročná a inspirativní budou diváci, jak budou divadelní tvůrci ochotni odpovídat na existenciální otázky a schopni naplňovat diváckou potřebu divadelního zážitku. Je důležité, že divadlo se bude stále někam „ubírat“, že jako umění určitě nezanikne.

*Děkuji za rozhovor.
Rád jsem rozmlouval.
Ptal se Ladislav Štýblo*

S Veronikou Žilkovou

Jana Musilová

*Martin Havelka,
Dušan Vítězek*

*Martin Havelka
Johana Gazdíková*

*Rino Brezina,
Sylva Hanaková,
Ivan Huvar*

BALADA O LÁSCE

REŽIE: PETR GAZDÍK

PREMIÉRA 6. ČERVNA 2009

*Daniel Fikejz, Pavlína Hoggard, Daniel Dvořák,
Jana Gazdíková, Lucie Holánková, Petr Gazdík,
Aneta Majerová, Karel Škarka*

Johana Gazdíková

*Pavla Vítězková, Dušan Vítězek,
Robert Rozsochatecký, Johana Gazdíková,
Dan Kalousek, Martin Havelka,
David Žák, Jakub Uličník, Vendula Šeráková,
Ladislav Kolář a Hana Kovářiková*

Na Ivaně Vaňkové každého zajímá místo jejího dětství. Po otci Rusínka Ivana vyrůstala v malé slovenské vesnici Hrabovčik nedaleko Svidníku, jen asi dvacet kilometrů od polských hranic. V kraji, kde je příroda ještě panensky čistá a kde lišky dávají dobrou noc. Kromě rusínské krve jí v těle koluje ještě ukrajinská po matce, a tak v dětství plynule přecházela z rusínštiny do slovenštiny a ukrajinštiny. Když pak po konzervatoři přišla studovat do Česka, přibyla jí k tomu ještě čeština. Se slovenskými spolužáky se totiž dohodli, že na sebe budou mluvit česky, aby se zbavili přízvuku. „Pokud chce slovenský herec hrát na českém jevišti, myslím, že by jeho slovenština neměla být slyšet,“ vysvětluje Ivana Vaňková svůj postoj. Svůj závazek opravdu splnila, je jednou z mála slovenských hereček působících v Čechách, u kterých divák nemá šanci poznat, že se v Česku nenarodily.

Zájem o herecký svět v Ivaně Vaňkové vzbudila maminka, která hrála ochotnické divadlo. Dceru přihlašovala do různých recitačních a pěveckých soutěží, až to malou Ivanu chytl a o jiném povolání než hereckém neuvažovala. A tak se ve čtrnácti letech z Hrabovčiku odstěhovala do Košic na hereckou konzervatoř. Prostředí tenkrát změnila ráda. V dětství prý byla hodně divoké dítě, které nechápalo, proč by mělo ve vyučování sedět v lavici, ale s pubertou se její osobnost naprosto změnila. „Úplně jsem se odmlčela, byla jsem skoro až apatická. Vůbec nechápu, jak mě na konzervatoř mohli vzít. Dělal jsem jenom to, co jsem musela, a jinak jsem seděla a mlčela. Vůbec jsem se neprojevovala. Byla jsem tedy ráda, že jsem se odstěhovala z domu, protože jsem aspoň byla sama a mohla se ještě víc utápět ve svých pseudodepresivních stavech,“ směje se

IVANA VAŇKOVÁ

Přestože to byla příjemná doba s milými lidmi, bylo mi jasné, že kdybych tam zůstala déle, dopadla bych špatně,“ vzpomíná.

A tak se rozhodla prodloužit si mládí na vysoké škole. Přihlásila se do Brna na JAMU na mu-

V OSLNĚNÍ

herečka, u které by dnes nikdo takovou uzavřenost nečekal.

Po konzervatoři na rok nastoupila do rusínského národnostního divadla v Prešově, ale moc zkušeností si odtud neodnesla. „V divadle vládla až příliš přátelská atmosféra. Měli jsme jen dvě premiéry do roka a tomu odpovídal i styl práce. Sešli jsme se v deset hodin, do půl jedné jsme si povídali v klubu, pak jsme půl hodiny něco zkoušeli na jevišti a vrátili jsme se zase do klubu.

S Janem Mazákem a Michalem Isteníkem v dramatu *Tři sestry*, režie: Stanislav Moša

zikál. Nové prostředí i spolužáky si zamilovala rychle. „Brno se mi od začátku líbilo. Vždyť pocházím z vesnice, která je nejen malá, ale nemá ani žádnou historii, vznikla po válce. Byla jsem nadšená ze starých domů v centru města a celkově z ducha, jakého Brno má,“ říká. Se spolužáky navíc vytvořili skutečnou partu, s Radkou Coufalovou, Janem Jackuliakem a Oldřichem Smyslem se Ivana Vaňková dodnes potkává v Městském divadle. Zpočátku si mladá herečka říkala, že pokud se naskytne dobrá pracovní příležitost, nevidilo by jí v Brně zůstat. Postupem času se z toho stalo velké přání. „Na nové prostředí si sice dlouho zvykám, ale když už si ho zamiluji, tak jako se mi to stalo s Brnem, je to láska se vším všudy,“ vysvětluje.

V posledním ročníku školy dostala z Městského divadla nabídku na roli Anity v zájezdové verzi West Side Story. O pár měsíců později přišla nabídka na angažmá. Jako členka souboru se poprvé představila v roli Rusínky Vasji v muzikálu Koločava. „Říkala jsem tenkrát v žertu, že ji mám jako jediná v divadle právo hrát,“ směje se při vzpomínkách na divadelní začátky. Následovalo velké množství rolí, jednu dobu dokonce hrála ve všech představeních uváděných na Hudební scéně kromě operet. Režiséri jí svěřovali převážně hlavní role. Byla Radou v muzikálu Cikáni jdou do nebe, Máří Magdalenou v Jesus Christ Superstar nebo Alexandrou v Čarodějkách z Eastwicku.

Nevyhnuly se jí ale ani role činoherní, jedna z nejvýraznějších byla Alkména v dramatu Amfitryon. V jejím kostýmu je Ivana Vaňková vyfocena na nádvoří Nové radnice. Námětem tragikomedie je antická pověst o mykénském králi Amfitryonovi, kterému Zeus svede manželku Alkménu tak, že na sebe vezme Amfitryonovu podobu. Inscenace režisérky Hany Burešové otevírala sezonu 2006/2007 a sklídila velmi dobré ohlasy. Nejvíce chválena byla právě Ivana Vaňková a Petr Štěpán za roli jejího manžela. „Nemohu se zbavit dojmu, že pro Burešovou je klíčovou postavou Alkména. Burešová vypráví zejména o její bolestné snaze o čistotu, upřímnost srdce v okamžiku, kdy se vše rozostřuje, hroutí a stává nepochopitelným, když se zdá, že nejen smysly, ale i srdce, ta hlubina bezpečnosti, klame. Ivana Vaňková hraje Alkménu jako naivní, dívčím způsobem smyslnou, něžnou ženu, která si ovšem i v krizi snaží uchovat důstojnost a hrdost,“ napsal například divadelní teoretik David

S Markétou Sedláčkovou a Svetlanou Slovákovou v dramatu Tři sestry, režie: Stanislav Moša

Drozd pro ročenku Městského divadla. Sama její představitelka k Alkméně říká, že své postavě podobná není. „Hodnotit sama sebe je to nejtěžší a já o sobě ještě navíc nerada mluvím. Myslím ale, že vnitřně jsem úplně jiná než Alkména, přestože si uvědomuji, že na lidi často asi působím stejně jako ona.“

Životním partnerem Ivany Vaňkové je herec Městského divadla Petr Gazdík. Šest let kolem sebe chodili jen jako kolegové a nenapadlo je, že by z jejich přátelství mohlo být něco víc. Mladá herečka dodnes neví, jak se to mohlo zlomit. „Přišlo to z minuty na minutu. Láska na první pohled po šesti letech. Vůbec to nechápu,“ směje se. Čím ji tedy Petr Gazdík okouzli? „Oslňoval mě už když jsme byli kamarádi. Je velmi pozorný nejenom k ženám, ale ke všem lidem. Je milý za každých okolností, i když má spoustu starostí, a to mi na něm bylo vždycky sympatické,“ odpovídá.

V dramatu Tři sestry, režie: Stanislav Moša

Se Stanislavem Mošou, Svetlanou Slovákou, Markétou Sedláčkovou a Romanem Onderkou v divadelním klubu

Ona i její partner jsou narozeni ve znamení Raka. To je známé tím, že touží po velké rodině a dobrém rodinném zázemí. Oba partneři tuto charakteristiku potvrzují, ještě před tím, než spolu začali žít, v rozhovorech říkali, že se těší, až jednou rodinu založí. Přání se jim společně vyplnilo, v roce 2008 se jim narodil syn Josef. Na Ivaně Vaňkové je vidět, že ji mateřství plně naplňuje a že je spokojená. „Už od puberty jsem toužila mít dítě. Věděla jsem, že ho nebudu mít v osmnácti, ale hrozně jsem se těšila, až budu dospělá a budu mít děti,“ přiznává.

Mateřství ji nadchlo ještě víc, než očekávala. „Mateřské pocity jsou daleko krásnější, než jsem si je představovala. Když se Josífek narodil, uvědomila jsem si, že jsem v životě ještě spoustu pocitů neprožila,“ popisuje. Je tak spokojená, že rozhodně nechce zůstat jen u jednoho potomka. „Kdyby bylo všechno jednoduché a po mém, chtěla bych minimálně tři děti. Ale je potřeba vydělávat, a tak si Josífek na sourozence asi chvíli počká. Rozhodně ale nechci, aby byl jedináček,“ říká a podotýká, že je ráda, že její partner má názor podobný.

Přestože asi ještě deset dní před předčasným porodem hrála v koncertním představení Jazz Side Story, divadlo jí na půlroční mateřské dovolené rozhodně nijak nechybělo. „Počítala jsem s tím, že se Josífkovi všechno podřídí. Nevadilo by mi ani, kdybych měla dětí víc za sebou a zůstala doma i několik let.“ Že jsou její slova upřímná, potvrzuje i to, že otěhotněla v době, kdy šla v divadle její hvězda strmě vzhůru. Patřila k nejobsazovanějším herečkám v souboru, vyhrála anketu o nejoblíbenější herečku. Ivanu prý ale ani na chvíli nenapadlo, že by mateřství kvůli kariéře ještě na chvíli odsunula. „Já opravdu nemám pracovní, ale jen rodinné ambice,“ říká se skoro

až stydlivým úsměvem, když syna ukládá do kočárku.

Bára Rácová, foto: jef Kratochvíl

Ke stému výročí narození KDYŽ HRÁVAL KAREL HÖGER

Když hrával Karel Höger, býval v divadle skoro vždycky svátek. Mezi jevištěm a hledištěm pulsovalo jiskření, protože Högerovo životodárné herectví dokázalo vzít diváky na dvě tři hodiny s sebou a vrátit je pak do života lidštější, než byli. Alespoň na chvíli... „*Je to výborné, říkávali odborníci, „vidíme však umělci do karet. Pak ale pozorujeme, jak se připravuje k vrcholu. A v okamžiku, kdy se na vrchol dostal, přestáváme pozorovat a jen si uvědomovat, protože jsme strženi.*“

Nebylo mu ani osmašedesát, když počátkem května roku 1977 zemřel na následky srdeční choroby, která se zlověstným signálem poprvé ohlásila už někdy kolem hercovy pětáctiřičítky. Měl za sebou bezmála půlstoletí herecké praxe, ten život v umění, bohatě odměňovaný tvůrčími výsledky, uznáním a popularitou, jaké se snad netěšil žádný jiný z jeho hereckých současníků a kolegů. Uplatňoval se přitom ve všech odvětvích a disciplínách herecké tvorby, jak je postupně přinášel rozvoj dramatického umění. A přece se nad tím vším vtírá neodbytná otázka: co všechno měl při své příslověčné pili a nepolevující energii ještě před sebou? Kolik příležitostí divadelních, filmových, televizních, rozhlasových?

Na jedné z posledních fotografií vidíme nikoli stárnoucího, ale zrajícího muže menší postavy, stále spíš štíhlého, obličej s šikmou rýhou na vrásčitém, myslivém čele a s pravidelnými, poněkud trpitelnými rysy napůl laskavé, napůl iro-

nické melancholie vědoucích. Takový byl, když v posledních dvou letech svého života přijížděl stále častěji do Brna, města odkud pocházel, ať s Liškou Bystroušskou, čtenářským zážitkem svého dětství, ať s Drahým lhářem, anebo na natáčení televizního filmu o knězi a přírodovědci Mendelovi. Táhl ho to do města, kde poprvé vstoupil na divadelní prkna, zprvu jako zanícený „herec z ochoty“, později jako na slovo vzatý profesionál, a odkud potom, na rozhraní třicátých a čtyřicátých let z Brna odešel a stal se členem naší první činoherní scény v Praze.

Přítom hercovy lidské osudy, skryté širší divácké veřejnosti, nebyly nijak výjimečné. „*Takový docela obyčejný život. Nic mimořádně dramatického,*“ mohl by se říci s Karlem Čapkem. Čemu se věnoval ve chvílích odpočinku a co měl rád kromě divadla a svého hereckého povolání? Nemnoho věcí. V dětství miloval loutkové divadlo, které mu podle vlastního doznání bylo vstupní branou do magického světa umění. Ze studentských let i později hrával rád na housle a občas si zadíletoval v malířském oboru. Jako čtenář měl vyhraněný okruh „svých“ autorů: bratry Čapky, Horu, Seiferta, Hrubína, Vančurovy Obrazy z dějin, Čechova, Thomase Manna. Často se k nim vracel („*k nedbale přečtenému*“), když hledal posilu nebo tvůrčí pomoc. V hercových diářích se po léta opakovala Mannova devíza, že udržet duševní rovnováhu (za jakéhokoli atmosférického tlaku) je jednou z nejdůležitějších věcí v životě.

Miloval verše, nejenom jako jeden z nástrojů, na nichž herec hraje, ale i jako dar a potěchu srdce, jako „*osvěžující doušek hladového a krátkodobého hereckého soukromí*“. Ze všeho nejraději však naslouchal hudbě. Měl diskotéku i fonotéku, na které mohl být právem pyšný. Prozradil na sebe, že poslouchá se stejným zaujetím Beethovena a Smetanu jako Janáčka, Ravela nebo Martinů; a že jsou chvíle, kdy je mu dobře i s hudbou Gershwinovou.

Až do konce života zůstával okouzleným a věrným milencem české řeči. Byl po čapkovsku přesvědčen, že by musel žít starým životem, aby ji mohl plně poznat; a ve smyslu čapkovského poslání chtěl také on skrze herecký projev a umělecký přednes vyjádřit všechny její krásy, veškeré její bohatství. Byl z herců, na které se lidé chodili nejenom dívat, ale kterým chodívali také naslouchat. Kult jevištní mluvy u něho souvisel s dávnými čtenářskými zážitky, jaké v něm vyvolávala díla velkých českých spisovatelů. Narozdíl od těch, kdo si na úpadek naší jazykové kultury jenom stěžovali, chtěli raději působit jako příklad hodný následování.

Ten moudrý herec vládl žezlem české řeči, její mluvou z nejčistších.

Viktor Kudělka

Tenisový turnaj divadelníků '09

MĚSTSKÉ DIVADLO BRNO
...POSEDTE (ALE NEJDŘÍV V OSMI)

Brno, 20. - 21.6.2009

KRÁL

- I. Tomáš Sagher
- II. Jaroslav Buben
- III. Václav Fila, Stanislav Moša

ŠAŠEK

- I. Petr Štěpán
- II. Luděk Kašparovský
- III. Alan Novotný

KRÁLOVNY

- I. Veronika Poláčková
- II. Johana Gazdíková

ČTYŘHRA

- I. Tomáš Sagher – Viktor Skála
- II. Václav Fila – Martin Sobol
- III. Jan Kolařík – Jiří Vanýsek

Thomas Bernhard:

SÍLA ZVYKU

Děj hry novodobého rakouského klasika, v posledním desetiletí často hraného a čteného i u nás, se odehrává v maringotce cirkusového ředitele Caribaldiho. Ten si kdysi dávno usmyslel, že nacvičí se svými zaměstnanci ve volném čase Schubertův smyčcový kvintet Pstruh. A tak se už dvaadvacet let snaží přinutit Žongléra, Krotitele, Vnučku a Klauna, kteří nemají k hudbě žádný vztah, aby se naučili hrát na klavír, housle, violu a basu...

Síla zvyku je o touze po absolutní dokonalosti, která je však v neslučitelném rozporu s banální, všední a ponižující realitou. Hra má svou komikou blízko k fraše a varírováním opakování různých situací i ke klauniádě, či filmové grotesce. Protagonistou tohoto absurdního divadla, podobně jako i v jiných Bernhardových hrách, je dominantní mužská postava, již se megalomanská a tedy nenaplnitelná touha po dokonalosti stává krutou i směšnou posedlostí, s níž tyranizuje a deprimuje své okolí a nakonec i sebe.

HRAJEME

Režie: Hana Burešová

Hrají: Jan Mazák, Viktor Skála, Barbora Jelenová, Igor Ondříček, Michal Isteník

Eduardo Rovner:

VRÁTILA SE JEDNOU V NOCI

Brilantně napsaná komedie nejpřednějšího současného autora argentinského divadla úspěšně obletěla celý svět a dočkala se mnoha prestižních ocenění. Pedikér a starý mládenec Manuel pravidelně navštěvuje hrob své matky, aby jí týden co týden vyličil, co nového se mu přihodilo. Skutečnost si lehce přibarvuje, některé věci zamlčí, jenom aby se matce jevil v lepším světle. Když jí jedného dne oznámí, že se konečně chystá oženit, očekává ho po návratu domů neuvěřitelné překvapení: jeho matka Fanny po deseti letech „odpočinku v pokoji“ vstane z hrobu, aby na situaci osobně dohlédla. Energická žena se tak znovu začne plést do života svého dospělého syna: a jelikož on je pochopitelně jediný, kdo ji vidí a slyší, spouští se řetězec komických situací, nedorozumění, záměn a zmatků... Eduardo Rovner ve své komedii o nádherně vitální, byť mrtvé ženě, neopakovatelným způsobem vystihuje důležitost přátelství i lásky. V hlavních rolích – kdo jiný, než Zdena Herfortová...

Režie: Emil Horváth

Hrají: Zdena Herfortová, Erik Pardus, Jana Musilová, Igor Ondříček, Zdeněk Bureš, Karel Janský, Miloš Kročil, Eva Jelínková a Josef Jurásek.

V. Hugo, Z. Plachý, J. Šimáček:

DENÍK KRÁLE

Tvůrčí tým Zdenek Plachý a Jiří Šimáček (čili hlavní dva protagonisté brněnského volného uměleckého sdružení Střežený Parnass) přichází se svým původním textem – je jím dramatický současný příběh z gangsterského podsvětí, nazvaný prostě Deník krále. Titulní postava, bývalý šéf mafiánské bandy zvaný Král, se v něm vrací po letech do Marseille, v níž kdysi působil, vyřídít ještě jeden rutinní obchod. Je však při něm překvapivě postřelen a na útěku se musí skrýt u zahořklého misantropického intelektuála jménem Cyril Abidi. Právě jemu je donucen zanechat svůj deník, který koncipoval jako odkaz svému ztracenému synovi - a právě Cyril při jeho četbě, již zpočátku komentuje s povýšeným odstupem, odkrývá vášnivý, strhující a tragický příběh, který poznamená Králův osud. Napínavý příběh viděný optikou podivínského samotáře, vpády vypjaté mystiky (reprezentované postavou Terezie z Lisieux) i podrobný komediální „živočichopis“ postav a postavíček žijících se zločinem, to zní v podání Střeženého Parnassu jako notně výbušná kombinace. V úloze režiséra jeden z autorů Zdenek Plachý, mimo jiné šéf činohry Národního divadla Brno. V představení zazní i píseň známého českého zpěváka a hudebního skladatele Daniela Landy, který se stal i kmetem této inscenace.

Režie a hudba: Zdenek Plachý

Účinkují: Igor Ondříček, Viktor Skála, Pavla Vítázková, Jan Mazák, Vojtěch Blahuta, Martin Havelka, Mária Lalková, Ján Jackuliak, Alan Novotný, Lenka Janíková a další.

Brandon Thomas:

CHARLEYOVA TETA

Rozpuštělá komedie (a vůbec jedna z nejlépe napsaných komedií v historii divadla) o dvou oxfordských studentech, Charliem a Jackovi, kteří se chystají pozvat dívky svého srdce na milostnou schůzku. Tu však s ohledem na svou stydlivost i možné snadnější získání obou dívek hodlají zinscenovat jako setkání s Charleyovou tetou. Zlomyslná náhoda spolu s dluhy, typickým tu průvodcem studentských let v každé zemi a době, zavíná, že v roli Charleyovy tety vystoupí poněkud rozmazlený student Babberley. Řada překvapivých situací a nádherný humor, vycházející z těch nejlepších anglických tradic, jsou spolehlivou zárukou kvalitní divácké zábavy s příjemnými ozvěnami nostalgie. Režie byla svěřena Gustavu Skálovi - (vzpomeňme na jeho – našeho „nesmrtelného“ *Brouka v hlavě*).

Režie: Gustav Skála

Účinkují: Igor Ondříček, Petr Štěpán, Alan Novotný, Pavla Vítázková, Radka Coufalová nebo Markéta Sedláčková, Josef Jurásek, Zdeněk Junák, Irena Konvalinová nebo Eva Gorčicová, Lenka Janíková a Jan Mazák.

ČINOHERNÍ SCÉNA

10.9.	čtvrtek 19.30	Thomas Bernhard Síla zvyku	A4
11.9.	pátek 14.00	Thomas Bernhard Síla zvyku	veřejná generálka
11.9.	pátek 19.30	Thomas Bernhard Síla zvyku	C5
12.9.	sobota 19.30	Thomas Bernhard Síla zvyku	premiéra, P
13.9.	neděle 19.30	Thomas Bernhard Síla zvyku	premiéra
14.9.	pondělí 19.30	Thomas Bernhard Síla zvyku	A1
15.9.	úterý 19.30	Thomas Bernhard Síla zvyku	A2
16.9.	středa 19.30	Eduardo Rovner Vrátila se jednou v noci	R2009
17.9.	čtvrtek 19.30	Eduardo Rovner Vrátila se jednou v noci	X2009
18.9.	pátek 19.30	Eduardo Rovner Vrátila se jednou v noci	
19.9.	sobota 19.30	Thomas Bernhard Síla zvyku	A6
20.9.	neděle 19.30	Thomas Bernhard Síla zvyku	D
21.9.	pondělí 19.30	Jiří Šimáček, Zdeněk Plachý Deník krále	Z2009
22.9.	úterý 19.30	Jiří Šimáček, Zdeněk Plachý Deník krále	T2009
23.9.	středa 19.30	Thomas Bernhard Síla zvyku	A3
24.9.	čtvrtek 19.30	Thomas Bernhard Síla zvyku	AB4
25.9.	pátek 19.30	Thomas Bernhard Síla zvyku	AB5
26.9.	sobota 19.30	Brandon Thomas Charleyova teta	
27.9.	neděle 19.30	Brandon Thomas Charleyova teta	
28.9.	pondělí 18.00	Brandon Thomas Charleyova teta	
29.9.	úterý 19.30	Brandon Thomas Charleyova teta	M2009

**Igor Ondříček
a Radka Coufalová
v komedii
Charleyova teta
režie: Gustav Skála**

HUDEBNÍ SCÉNA

4.9.	pátek 18.30	S. Slovák, J. Šotkovský, P. Štěpán, K. Cón Sněhurka a 7 trpaslíků	zakoupeno
5.9.	sobota 14.00	S. Slovák, J. Šotkovský, P. Štěpán, K. Cón Sněhurka a 7 trpaslíků	
5.9.	sobota 18.00	S. Slovák, J. Šotkovský, P. Štěpán, K. Cón Sněhurka a 7 trpaslíků	
8.9.	úterý 19.30	Alain Boublil, Claude-Michel Schönberg Les Misérables (Bídníci)	PP1
9.9.	středa 18.00	Alain Boublil, Claude-Michel Schönberg Les Misérables (Bídníci)	PP18
10.9.	čtvrtek 18.00	Alain Boublil, Claude-Michel Schönberg Les Misérables (Bídníci)	PPP18
11.9.	pátek 19.30	Alain Boublil, Claude-Michel Schönberg Les Misérables (Bídníci)	
12.9.	sobota 19.30	Alain Boublil, Claude-Michel Schönberg Les Misérables (Bídníci)	
13.9.	neděle 19.30	Alain Boublil, Claude-Michel Schönberg Les Misérables (Bídníci)	
16.9.	středa 19.30	J. Dogga, E. Loteanu Cikáni jdou do nebe	
17.9.	čtvrtek 19.30	J. Dogga, E. Loteanu Cikáni jdou do nebe	
18.9.	pátek 19.30	J. Dogga, E. Loteanu Cikáni jdou do nebe	
21.9.	pondělí 19.00	Zdeněk Merta, Stanislav Moša Svět plný andělů	zakoupeno

Zájezdy: 16., 17., 18. a 19. září hostuje MdB s muzikálem Jesus Christ Superstar v Košicích, 19. září s Muzikály z Broadwaye v Krnově a 30. září s muzikálem Cikáni jdou do nebe v České Trebové.

ŘÍJEN

ČINOHERNÍ SCÉNA

1.10.	čtvrtek	Thomas Bernhard	C4
19.30		Síla zvyku	
2.10.	pátek	Thomas Bernhard	A5
19.30		Síla zvyku	
4.10.	neděle	Brandon Thomas	
19.30		Charleyova teta	
5.10.	pondělí	Tennessee Williams	
19.30		Kočka na rozpálené plechové střeše	
6.10.	úterý	Thomas Bernhard	AB2
19.30		Síla zvyku	
7.10.	středa	Eduardo Rovner	
19.30		Vrátíla se jednou v noci	
8.10.	čtvrtek	Carlo Goldoni	
19.30		Poprask na laguně	
9.10.	pátek	Carlo Goldoni	
19.30		Poprask na laguně	
11.10.	neděle	A. J. Lerner, F. Loewe	
19.30		My Fair Lady (ze Želňáku)	
12.10.	pondělí	A. J. Lerner, F. Loewe	
19.30		My Fair Lady (ze Želňáku)	
13.10.	úterý	A. J. Lerner, F. Loewe	
19.30		My Fair Lady (ze Želňáku)	
14.10.	středa	Eduardo Rovner	A2009
19.30		Vrátíla se jednou v noci	
15.10.	čtvrtek	A. P. Čechov	
18.00		Tři sestry	
16.10.	pátek	A. P. Čechov	
18.00		Tři sestry	
17.10.	sobota	Carlo Goldoni	
19.30		Síluha dvou pánů	
18.10.	neděle	Carlo Goldoni	
19.30		Síluha dvou pánů	
19.10.	pondělí	Dmitrij Merežkovskij	
18.00		Smrt Pavla I.	
20.10.	úterý	Dmitrij Merežkovskij	derniéra
19.30		Smrt Pavla I.	
23.10.	pátek	Thomas Bernhard	E5
19.30		Síla zvyku	
24.10.	sobota	Georges Feydeau	
19.30		Brouk v hlavě	
25.10.	neděle	Brandon Thomas	
19.30		Charleyova teta	
30.10.	pátek	V. Cejpek, Zb. Srba, J. Šotkovský	veř. generálka
14.00		Betlém	
30.10.	pátek	V. Cejpek, Zb. Srba, J. Šotkovský	C5
19.30		Betlém	
31.10.	sobota	V. Cejpek, Zb. Srba, J. Šotkovský	premiéra, P
19.30		Betlém	

1.10.	čtvrtek	Michael Kunze, Sylvester Levay	zakoupeno
19.00		Mozart!	
2.10.	pátek	Michael Kunze, Sylvester Levay	veř. generálka
14.00		Mozart!	
2.10.	pátek	Michael Kunze, Sylvester Levay	C5/E5
19.30		Mozart!	
3.10.	sobota	Michael Kunze, Sylvester Levay	premiéra, P
19.30		Mozart!	
4.10.	neděle	Michael Kunze, Sylvester Levay	D/E7
19.30		Mozart!	
5.10.	pondělí	Michael Kunze, Sylvester Levay	A1/AB1
19.30		Mozart!	
6.10.	úterý	Michael Kunze, Sylvester Levay	C2/E2
19.30		Mozart!	
7.10.	středa	Michael Kunze, Sylvester Levay	A3/AB3
19.30		Mozart!	
8.10.	čtvrtek	Michael Kunze, Sylvester Levay	A4/AB4
19.30		Mozart!	
9.10.	pátek	Michael Kunze, Sylvester Levay	A5/AB5
19.30		Mozart!	
10.10.	sobota	Michael Kunze, Sylvester Levay	A6/AB6
19.30		Mozart!	
11.10.	neděle	Michael Kunze, Sylvester Levay	
19.30		Mozart!	
12.10.	pondělí	Michael Kunze, Sylvester Levay	
19.30		Mozart!	
15.10.	čtvrtek	J. Dempsey, D. P. Rowe	
19.30		Čarodějky z Eastwicku	
16.10.	pátek	J. Dempsey, D. P. Rowe	
19.30		Čarodějky z Eastwicku	
17.10.	sobota	J. Dempsey, D. P. Rowe	
19.30		Čarodějky z Eastwicku	
18.10.	neděle	J. Dempsey, D. P. Rowe	
19.30		Čarodějky z Eastwicku	
21.10.	středa	J. Bock, S. Harníček, J. Stein	
19.30		Šumář na střeše	
22.10.	čtvrtek	J. Bock, S. Harníček, J. Stein	
19.30		Šumář na střeše	
25.10.	neděle	K. Gärtner, E. Bryll	
19.30		Jánošík aneb Na skle malované	
26.10.	pondělí	K. Gärtner, E. Bryll	
19.30		Jánošík aneb Na skle malované	
28.10.	středa	A. L. Webber, T. Rice	
19.30		Evíta	
29.10.	čtvrtek	A. L. Webber, T. Rice	
19.30		Evíta	
30.10.	pátek	A. L. Webber, T. Rice	
19.30		Evíta	

*Martin Havelka
a Alan Novotný
v komedii
Poprask na laguně
režie: Zdeněk Černín*

Zájezdy: 9. a 10. října hostuje MdB s komedií Charleyova teta v Košicích, 14. 10. s muzikálem Cíkáni jdou do nebe v Jablonci nad Nisou, 22. 10. s komedií Charleyova teta v Praze a 24. 10. s Rendez-vous s operetou v Kladně.

Stano Slovák, Jan Šotkovský,
Petr Štěpán, Karel Cón:

SNĚHURKA A 7 TRPASLÍKŮ

Příběh, který znají snad všichni – po smrti laskavé královny matky si přivádí hodný Král domů zlou Macechu, která nedokáže snést krásu své nevlastní dcery. A když zemře i Král, je jí mladá Sněhurka vydána zcela na milost a nemilost. Před smrtí jí zachrání jen útek do hlubin temného lesa. Na konci této strastiplné pouti však stojí k jejím štěstí útulný

HRAJEME

domeček se sedmi postýlkami – jedna pro Průfu, jedna pro Kejchala, jedna pro Dřímala, jedna pro Rejpala, jedna pro Stydlína, jedna pro Štítka a jedna pro Smudlu. Jen péče ženské ruky tu jaksi chybí a postýlky jsou poněkud malé. Ovšem Macecha se dozví, že Sněhurce se podařilo uniknout jejím spádlům a rozhodne se ji zbavit sama...

Na pozadí známé pohádky bratří Grimmů, jerně inspirovaní proslulou animovanou verzí Walta Disneyho, tvoří hudební skladatel Karel Cón a libretisté Stanislav Slovák, Jan Šotkovský a Petr Štěpán svou osobitou stavbu, plnou hororového napětí, ztřeštěného humoru i pohádkové laskavosti. Vše samozřejmě kořeněno půvabnými, chytlavými písničkami. Sněhurka a 7 trpaslíků má všechny předpoklady být příjemným představením, nabízejícím dostatek radosti i potěšení dětem i dospělým. Zkrátka milou zábavou pro celou rodinu.

Režie: Stano Slovák

Hrají: Radka Coufalová nebo Svetlana Slováková, Jan Apolenář nebo Milan Němec, Rastislav Gajdoš nebo Petr Štěpán, Robert Jícha nebo Aleš Slanina, Ladislav Kolář nebo Igor Ondříček, Jiří Mach nebo Dušan Vitázek, Ján Jackuliak nebo Jakub Uličník, Robert Musialek nebo Lukáš Vlček, Jakub Przebinda nebo Jiří Ressler, Michal Matěj, Vojtěch Blahuta nebo Alan Novotný a další.

Alain Boublil, Claude-Michel Schönberg:

LES MISÉRABLES (BÍDNÍCI)

Tento muzikál byl k dnešnímu dni uveden ve více než padesáti světových metropolích: od pařížské premiéry v Palais des Sports v roce 1980 (v režii Roberta Hosseina) přes, pro dílo zlomovou premiéru v Londýně v Barbican Arts Centre v roce 1985 (v režii Trevora Nunna a Johna Cairda) a na Broadway v roce 1987, kde byl nominován na dvanáct cen Tony za nejlepší muzikál, hudbu, libreto etc., ale i Tokio, Budapešť, Reykjavík, Oslo, Melbourne, Vancouver, Vídeň, Madrid, Stockholm, Prahu (1992), Singapur, Tallinn či Bělehrad. Jeho proslulost a oblibu u nejširších vrstev publika má v nejlepší smyslu na svědomí známý britský producent Cameron Mackintosh, který objevil jeho bohatou muzikalitu, emocionali-

tu a literární kvalitu a nechal je přeložit do angličtiny a znovu zinstrumentovat. Příběh o uprchlém galejníkově Jeanu Valjeanovi, který vychází z Hugova slavného stejnojmenného románu (1862), našel naprosto adekvátní zpracování v jevištním ztvárnění, v němž se mistrně prolínají příběhy hlavního hrdiny, jeho neúnavného pronásledovatele, policejního komisaře Javerta, malé osiřelé Cosetty, která najde domov a posléze i lásku studenta Maria, zvrhle komické dvojice majitelů hospody Thénardiérových, kteří přežívají za všech režimů... To vše na pozadí bouřlivé doby, kdy v červenci 1830 v Paříži vyrostou barikády revoluce, již se mnozí hrdinové děje také účastní. Davové scény se střídají s intimními, láska s nenávistí a boj s nadějí v lepší svět.

Režie: Stanislav Moša

Účinkují: Petr Gazdík nebo Jan Ježek, Igor Ondříček nebo Petr Štěpán nebo Lukáš Vlček, Markéta Sedláčková nebo Lenka Janíková nebo Hana Fialová, Jan Mazák nebo Tomáš Sagher, Radka Coufalová nebo Marta Prokopová, Jakub Uličník nebo Dušan Vitázek nebo Tomáš Novotný, Johana Gazdíková nebo Hana Holíšová a další.

Jevgenij Doga, Emil Loteanu:

CÍKÁNÍ JDOU DO NEBE

Hudebně dramatická balada o věčné lidské touze, vášnivě láse, o svobodě a lidské pýše. Na počátku tohoto výjimečného muzikálu je film režiséra a scenáristy Emila Loteanu z roku 1976 se strhujícími melodiemi skladatele Jevgenije Dogy. V našem současném civilizovaném světě, ve kterém obvykle vítězí rozum nad city, se jeví hrdost a pýchou naplněný tragický příběh lásky cikánského zloděje koní Lujko Zobara a krásné Rady jako nesmyslný a nepochopitelný. Přesto však všichni, kteří se u této inscenace kdy ocitli, vnímají podvědomě, že jedině takto je to správně, že prostě musí člověk toužící po svobodě podlehnout na prvním místě svému citu a neptat se po zisku, po výhodách. Láska a pak už nic... čest a pak už nic... známe to ještě? A to vše v uhrančivém prostředí romského etnika. V inscenaci plné strhujících cikánských písní, divoké energie tanců i zvláštního poetického stylu vyprávění.

Režie: Petr Kracik

Hrají: Martin Havelka nebo Stanislav Slovák nebo Petr Štěpán, Jiřka Čvančarová nebo Soňa Jányová nebo Ivana Vaňková, Zdeněk Junák nebo Ladislav Lakomý, Jiří Horký nebo Milan Horský, Ladislav Kolář nebo Marian Slovák, Pavel Kunert nebo Ladislav Mareček, Jan Apolenář nebo Alan Novotný, Evelína Kachlířová nebo Mária Lalková, Hana Kovaříková nebo Pavla Vitázková nebo Monika Světnicová, Ján Jackuliak nebo Dušan Vitázek, Rastislav Gajdoš nebo Lukáš Vlček, Oldřich Smysl nebo Jakub Uličník, Michal Šebek nebo Karel Škarka, Igor Ondříček nebo Dušan Vitázek, Zdeněk Bureš nebo Zdeněk Černín, Lukáš Hejlík, Josef Jurásek nebo Karel Mišurec, Patrik Bořecký nebo Robert Jícha a další.

Happy Birthday, Sylvo Smutná!!!

Nejpopulárnější inscenace sezony (zaškrtněte)

Alexandre Dumas st., Hana Burešová, Štěpán Otčenášek: **Tři mušketyři**
Zdeněk Merta, Stanislav Moša: **Božská komedie - Peklo**

Yasmina Reza: **Kumšt**

S. Slovák, J. Šotkovský, P. Štěpán a K. Cón: **Sněhurka a 7 trpaslíků**

William Shakespeare: **Večer tříkrálový**

Claude-Michel Schönberg, Alain Boublil: **Bidnící**

Tennessee Williams: **Kočka na rozpálené plechové sířeše**

Andrew Lloyd Webber, Tim Rice: **Evíta**

Daniel Fikejz, Ivan Huvar, Rin Brézina: **Balada o lásce (Singoalla)**

Anton Pavlovic Čechov: **Tři sestry**

Nejvýraznější tvůrčí počín

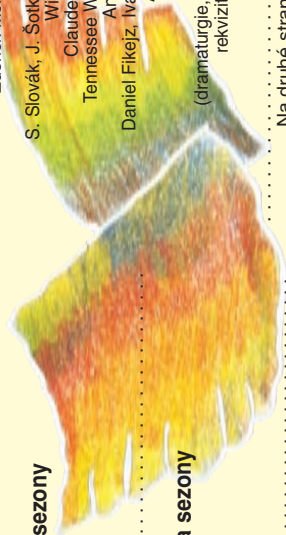
(dramaturgie, scéna, kostýmy, scénická hudba, choreografie, rekvizity, masky, vlásenky, plakát, program atp.)

KŘÍDLA 2008/2009

Nejpopulárnější herec sezony

Nejpopulárnější herečka sezony

Na druhé straně anketního lístku vyplňte své jméno a adresu

Zde, prosím, vyplňte následující údaje:

Jméno: .....

Adresa: .....

e-mail: .....

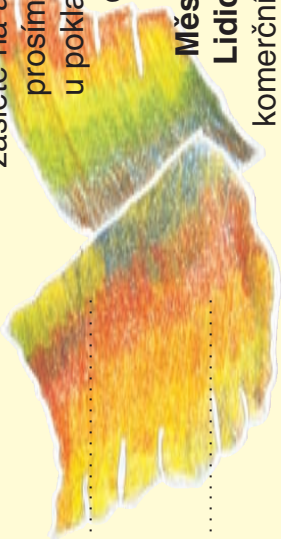
Anketní lístek

zašlete na adresu divadla nebo vhodíte,
prosíme, do anketní schránky
u pokladny divadla nejpozději
do 30. 11. 2009.

Městské divadlo Brno,

Lidická 16, 602 00 Brno

komerční odd.: +420 533 316 410

ZRCADLENÍ

BEZ KOMENTÁŘE

NEPŘEHLÉDNĚTE!

V září si nenechte ujít
kouzelnou hudební pohádku pro celou rodinu
Stano Slováka, Jana Šotkovského,
Petra Štěpána a Karla Cóna
SNĚHURKA A 7 TRPASLÍKŮ
5. 9. 14.00 hod.
5. 9. 18.00 hod.

a romantický příběh o lásce cikánského zloděje koní
Lujko Zobara ke krásné vědmě Radě v muzikálu
CIKÁNI JDOU DO NEBE
16. 9. 19.30 hod.
17. 9. 19.30 hod.
18. 9. 19.30 hod.

STANISLAV MOŠA

Stanislav Moša (1956) je režisér, libretista a spoluautor řady muzikálů, ale především ředitel Městského divadla Brno, z něhož za sedmáct let vybudoval doma i v zahraničí respektovanou divadelní oázu disponující dvěma moderními budovami a souborem, který kromě toho, že hraje na domácí scéně, úspěšně jezdí po Evropě.

S jakou představou jste v roce 1990 šel do pozice uměleckého šéfa a o dva roky později do funkce ředitele Městského divadla Brno a jak se vám ji daří plnit?

Já jsem vůbec nechtěl být šéfem a natož pak ředitelem! Ale tak jsem tenkrát nahlas křičel, jak se to u těch Mrštíků dělá blbě, že když mi na jaře roku 1990 ono séfování nabídli, nemohl jsem odmítnout. A pak jsem chtěl především vybudovat vsuktku profesionální divadelní soubor. Mou první a jedinou podmínkou pro převzetí séfovské funkce byl souhlas všech tehdejších členů uměleckého souboru s tím, že přejdou na termínované (roční) smlouvy. A oni s tím souhlasili... Po první sezoně jsem neprodloužil smlouvy 18 lidem, po další devíti. A tak jsem mohl začít skutečně budovat soubor podle mých představ a ne se přizpůsobovat zkosnatělosti tehdejšího divadla. Zároveň však musím říct, že zde bylo na co navazovat. Bylo zde několik výjimečných hereckých osobností, byla zde jistá tradice dramaturgie hudebního divadla. Před kolegy jsem tehdy předstoupil s programem, kterého se držím dodnes. Jeho formulace je poněkud komplikovaná na to, abych ji zde mohl vylo-

žit, ale hodně se to točí kolem sebereflexe autorské, inscenačnické a interpretační – to vše s maximálním důrazem na skutečnou profesionalitu. O nic jiného mi tenkrát nešlo a nezměnilo se to dodnes.

Podářilo se vám vybudovat soubor vyhraněných osobností, které stále doplňujete? Souvisí to i s vašim pedagogickým působením na JAMU?

Na JAMU jsem učil deset let, až do roku 1994, kdy jsem toho musel nechat pro absolutní nedostatek k tomu potřebného času. Ovšem právě z této doby jsem si do divadla přivedl mladé absolventy, kteří byli mými žáky, Igora Bareše, Jana Apolenáře, Alenu Antalovou, Igora Ondříčka, Petru Jungmanovou... a pak jsem rok co rok vřazoval do souboru další mladé kolegy. Absolvování JAMU však není podmínkou. Významnou změnou bylo tehdy i angažování několika kolegů z Mahenovy činohry NdB Zdeny Herfortové, Zdeňka Junáka, Jirky Dvořáka a Zdeňka Černína. U každého divadelního snažení mohou být na počátku rozličně halasné myšlenky, ale když nemáte schopnost je materializovat skrze kvalitní herce, je veškeré snažení marné. Mně v době mého dospívání konvenovala slovenská herecká škola, kde dominovalo soustředění se na osobitost a profesionalitu. Politická persekuce v českých zemích způsobila, že se herečtí dostávalo až na vedlejší kolej, podstatná byla logicky dramaturgie a tak se postupně stával naturščismus normou. Herecké řemeslo upadalo i ve velkých tzv. kamenných domech. A přitom je herecké povolání jedno z nejtěžších. Já jsem především pak stejně rád i pyšný na to, jak jsou právě u nás rozličné herecké osobnosti zaujaty společnou prací. Kolik osobní pozitivní energie i svého jedinečného talentu jsou ochotny položit na tzv. oltář společné práce. Jak na sobě stále dál tvrdě spolupřijí – jinak by totiž neobstály... Jak si vzájemně drží palce, jak se bojí, aby zrovna ony nebyly příčinou společného neúspěchu. Metodu k tomu mám vlastně jedinou: nikdy jsem si neuměl představit, že bych v divadle, které řídím, měl potkávat lidi zakaboněné, rozezlžené, závistivé a tyto vlastnosti se ro-

TVŮRČI

dí především u těch, kteří nezládají své řemeslo. A tak jsem se s takovou bytostí poměrně rychle (pokud se takový člověk v našem divadle objevil) rozloučil. Nechci jednou v penzi sedět v parku a při krmení holubů si vyčítat, jak krásné to tenkrát mohlo být, kdybych měl odvahu řešit zásadní věci, byť by byly sebenepříjemnější. **A když už jsme u JAMU - jakou roli hrála a hraje ve vašem divadelním působení a v MdB muzikálová katedra JAMU?**

Když jsem přišel na JAMU studovat obor činoherní režie, už tenkrát zde existovala tzv. katedra syntetických divadelních žánrů, která byla předchůdkyní dnešních muzikálových ateliérů. Převážná část všech herců v našem divadle se skládá z jejich absolventů. Je to jenom logické, vždyť osobnosti na jevišti může být téměř každý, nějakou jedinečnou vlastností obdarovaný člověk. Ale bez znalosti řemesla se může snažit sebevíc, ale ni-

S Danielem Dvořákem

Připadá mi, že jste člověk, který se dokonale našel v době po listopadu 1989 - jste rozeyný manažer, organizátor, člověk, který dokáže jít tvrdošjně za svou představou, dokážete se obklopit dobře vytipovanými lidmi a dokážete si získat vážnost i na důležitých postech, kde se rozhoduje o bytí a nebytí divadla - bez těchto vlastností byste nikdy nedosáhl toho, čeho jste dosáhl - vybudovat soubor, získat diváckou obec, postavít nové divadlo... A navíc mám pocit, že vás to baví. Kde se ve vás tyhle vlastnosti vzaly, věděli jste

koho nezaujme. Hrát, mluvit, zpívat, tančit, pohybovat se, to je základní vřbava, na které se dá teprve začít stavět. Čas od času se mi zdá, že se někteří absolventi vysokých škol až příliš koncentrují na jediné slovo z názvu těch škol, a tím slovem je umění. Jedná se však o Divadelní, resp. Janáčkovu akademii múzických umění! MÚZICKÝCH! Na umělce si dnes hraje kdekdo, ale co všechno musí student zvládnout, aby se před našimi divadelními múzami nemusel stydět...

Jste snad jediným divadlem, kde jeden soubor hraje jak činohru, tak muzikál - a jsou to titíž herci, kteří jeden den hrají Čechovova Racka nebo Tři sestry, druhý Wildeovu nebo Feydeauovu komedii a třetí třeba Bidníky či Jesus Christ Superstar. Jaké to má důsledky především pro herce a hereckou práci v obou směrech (činohra i muzikál), ale třeba i pro dramaturgii - hledáte hry hercům na tělo, uvazujete o proporcích žánrů pro herce, pro diváky....?

Zapomněla jste ještě na zpěvohru... a někdy si dáme taky operu nebo balet. Jako za starých dobrých divadelních časů, kdy se nerozlišovalo, jestli je někdo především tanečník nebo především zpěvák. Jsem přesvědčen, že herec, který umí zpívat, slyší tóny, cítí tempo, je více vybaven i pro činoherní práci. A nemím si představit, že bych v tzv. muzikálech pouštěl na jevišti „pouhé zpěváky“, byt' sebestopulárnější, bez schopnosti hrát. Jsem rád, že většina z mých kolegů je v tomto víceboji tak úspěšná. Radka Coufalová, Petr Gazdík, Ivana Vaňková, Igor Ondříček, Alena Antalová, Petr Štěpán, Stanislav Slovák a celá řada dalších jsou naprosto ojedinělé a závidí nám je celá Evropa. Těmto lidem stojí za to nejenom vybírat hry na tělo, ale i je pro ně psát. I z hlediska herecké hygieny je velmi výhodné, když jeden večer hraje např. Markéta Sedláčková Julii v Shakespearově dramatu a druhý večer pak Marii ve West Side Story. Je to nesmírně obohacující, inspirativní i když samozřejmě náročné, ovšem právě na náročnosti právě takových úkolů mohou vyrůst i mimořádné osobnosti.

Co se týče diváků, tak vlastně nevím, o čem je řeč. Někdy například slyším, že jsou divadla, která nadbáňají divákům! To však vyvolává jednoznačně myšlenku, že totiž lidé, kteří to říkají, touží po divadle, které se má divákům vyhybat, nebo na ně útočit pod heslem: "My (divadelníci) jsme ti moudří a oni (diváci) jsou ti pitomí a zaslouží si, abychom jim to nandalil!"

Kdysi jsem se samozřejmě snažil (marně!) pochopit to, co se děje v divadelním sále při našem hraní – co se děje v každé jednotlivé divákové duši. Nakonec jsem to vzdal. Vždyť se sám kolikrát nevyznám ani v sobě. V roce 1994 jsem nechal pro naše divadlo udělat poměrně drahou sociologickou studii, ze které jsem se však taky nic nového nebo podstatného nedozvěděl.

o nich už dříve a čekal na dobu, kdy je uplatníte?

Kdyby nepřišla sametová revoluce, asi bych se věnoval své práci - režiroval. psal a možná učil na škole. Nikdy jsem předtím neměl ambice řídit divadlo. Ale když už jsem tu zodpovědnost získal v podobě bidla převozničkova, musel jsem vsadit na to, co je mi blízké a čemu rozumím. Divadlo mi uhranulo už jako malému klukovi a všichni, kteří ho vytvářejí jsou pro mne svým způsobem svaté bytosti. Proto dělám všechno k tomu, aby herec mohl uplatnit svůj talent, aby autor mohl divákově předložit za optimálních podmínek svou hru, atd. a k tomu je zapotřebí odpovídajícím způsobem fungující divadelní chrám – tedy budova, ve které všichni, kteří pracují se společným cílem, musí být přesvědčeni o výjimečnosti své činnosti. Čistota nejenom v sále, hledišti, ale především v hlavách a srdcích všech, kteří to divadlo dělají. K vaší otázce se mi těžko vyjadřuje, právě pro její osobní charakter. Mám-li však zapátrat ve své paměti, možná bych přišel na tři podstatné fragmenty mého dospívání, které postupně spoluvytvářely člověka, se kterým bydlím v jednom těle. Dělal jsem vrcholové sport a tam jsem se naučil, že na „plac“ mohou jenom ti nejlepší. Za druhé, hodně, až fanaticky jsem četl, (což mi zůstalo dodnes), a tím jsem si průběžně pěstoval radost z rozličných předstáv. Za třetí, nikdy jsem neměl problém s matematikou, fyzikou a podobnými tzv. technickými disciplínami, takže si poměrně rychle umím všechno spočítat...

Když režuruju v zahraničí, zjišťuju, že tamní divadelníci jsou jedni z posledních nositelů skutečné aristokracie. Snažím se tento, v Českých zemích dávno ztracený fenomén právě v našem divadle znovu přibudit k životu. Kdo jiný může být dnes šlechticem, královit, než ten, kdo svým uměním uchvátí divadelní sál natolik, že lidé

S Arnoštem Lustigem

**S Vladimírem Plašilem,
Felixem Mittererem
a Pavlem Fieberem**

zapomenou dýchat? Aby se někdo mohl chovat jako aristokrat, nepotřebuje k tomu majetek, ale spravedlivou pýchu nad tím, jak je čestný a spravedlivý, jak je schopný a to vše se rodí ze sebevědomí, které je u nás stále tolik vzácné. Vždyť žijeme v zemi, která své výjimečné umí výjimečně trestat.

Muzikál má pro mnoho lidí, kteří dělají tzv. „vznešené umění“, stále příděch čehosi méně hodnotného, „lehčího“, na čem se dá snadno vydělat. Určité víte, o čem mluvím. O skloňování slova „komerční“ = „úpadkové“, o tom, že na předhlídku Dokořán pro hudební divadlo nelze získat grant, protože na to si přece „vyberou“... Co s tím?

Mně by nevadilo, kdyby si to mysleli lidé, kteří o divadle mnoho nevědí. Smutné je, že to takto často prezentují i tzv. odborníci. Ovšem ti v touze po vlastní důležitosti opovrhují vším, co se může zamlouvat jen trochu většímu počtu lidí. Onehdy jsem se v jedné novinách dočetl následující podivuhodnost, kdy nabídka nových brněnských divadelních premiér je jakousi „prostou duší“ komentována po výtce nových činoherních inscenací následujícím způsobem: „...pro milovníky lehčích múz připravuje Městské divadlo Brno muzikál FAME“. Lehčí versus těžší? Tahle pomůcka kdysi fungovala pro velmi větší srovnání opery a operety. Srovnávat však činohru a muzikál jako těžší a lehčí? K tomu musí již mozek toho schopný být velmi závislý na mrtvých klišé, ale žijeme ve světě mnohdy slepě přejímaných informací, které činí z čirých skutečností zašmodrchané polopravdy i vyložené lži, či jednoduše řečeno blbosti, takže co... vždyť si nakonec skrze používání „starých pravd“ rozumíme... Kromě toho, všimli jste si té neskruté úražky a zároveň i sebestředného povyšování se? „Milovníci lehčího“ – kterými pisatel očividně opovrhuje a činí je hodnými opovržení i u případných čtenářů vyznávajících „těžší žánry“ a on sám je pak samozřejmě jako milovník onoho těžšího hned od „této rány“ někým lepším... Napadlo by někoho, kdo věci vskutku rozumí a ví, o jaká řemesla se vskutku jedná, uvádět takto zpléstělá srovnání? Catherine Zeta-Jonesová či René Zelwegerová jsou všemi kritiky a diváky v zahraničí považovány za mimořádné umělkyně, zato však u nás by si zajisté zaslouži-

ly kategorizaci nižší umělkyně lehčího žánru, neboť muzikál je pro místní ignoranty vlastně pokračováním opery a opereta je nižší umění než opera, a protože tyto pseudodivadelníci odborníci na operu nechodí, ale mají rádi činohru, ono srovnání použijí bez bázně i pocitu hanby.

Hudební divadlo současnosti – ono vskutku živé, které dnes soustředí nejlepší literární i hudební autory, je zcela něčím jiným než zábavným artiklem nižšího-lehčího charakteru. S nasazením veškerých sil mimořádně talentovaných a těžce se celý život na tuto náročnou profesi připravujících umělců umí hovořit o nejpodstatnějších otázkách našich duší i myslí. Od okamžiku, kdy se začal používat mikrofon a herec-zpěvák-tanečník nemusel již více „převávat“ orchestr hrající mezi scénou a hledištěm, si mohlo hudební divadlo dovolit hrát o veškerých tématech, které tak přestaly být výspou jirných žánrů. Leonardu Bernsteinovi a jeho kolegům, kteří s ním napsali legendární West Side Story, řekli Broadwayští producenti, že: „...tuhle divnou operetu, při které se na konci války na jevišti tolik mrtvol, oni uvádět nebudou...“.

Kromě výše jmenovaných aktivit jste také autorem řady děl, zvláště pak muzikálů ve dvojici se Zdenkem Mertou. Jak vaše spolupráce vznikla a co plánujete dál? A k tomu možná obecnější otázka - MdB je místem, kde se uvádí původní domácí tvorba, nejen z dílny Moša a Merta, ale také např. Uhde + Štědroň. Proč psát muzikály či operety, když už jich tolik bylo napsáno...?

Divadlo bez současných děl je divadlem mrtvým. Se Zdenkem Mertou mě seznámil šéf ND v Praze Milan Lukeš, když jsem pro Novou scénu ND připravoval Ptákoviny podle Aristofana od Jiřího Žáčka. Našel jsem ve Zdenkovi zcela mimořádnou umělecky i lidsky zpřízněnou bytost. Jsem poměrně zpupně a tvrdohlavě povahy, a tak jen stěží přistupuju na jiné názory. Zdenek pro mne byl a je jednou z mála autorit, kterou jsem schopen akceptovat. Práce s ním je pro mne nejen zásadní, ale i obohacující. Budeme pokračovat v Osudové komedii druhým dílem, kterým je „Očistec“ a pak „Ráj“ a pak – kdo ví? Těší mě, že se základna autorů písničích pro naše divadlo stále rozšiřuje. Petr Ulrych, Miloš Štědroň, Milan Uhde, Petr Kořňák, Karel Cón, Vladimír Franc, Zdeněk Plachý, Jiří Šimáček, Daniel Fikejz, Václav Cejpek, Jan Šotkovský a mnoho dalších!

Při pohledu na divadelní oázu MdB, na jeho domácí i zahraniční aktivitu, autorskou tvorbu atd. se vnučuje otázka - čeho chcete ještě dosáhnout? Máte své nesplněné sny? Jaké režisér, ředitel, autor...?

Mám jednoduchý, avšak neustále se opakující sen. Spokojený, zaujatý a nadšený divák. A mým zásadním štěstím pak je, stává-li se to každý večer, když se svými kolegy předstupujeme před naše obecenstvo.

Radmila Hrdinová
Nezkrácená a neupravená verze.
Divadelní noviny č. 12, červen 2009

**Se členy
souboru
v Evropském
parlamentu**

EVITA BEZ SVATOZÁŘE

Městské divadlo Brno pokračuje ve své sezoně snů. Alespoň pro příznivce velkých opusů žánru zvaného muzikál. Po filozoficky laděném Peklu a rodinné inscenaci Sněhurka a sedm trpaslíků (v obou případech jde o původní české muzikálové novinky) programové schéma Hudební scény MdB obohatily dva legendární světové muzikály – Bídníci a Evita. Přitom Evita byla uznávaným německým režisérem s československými kořeny Pavlem Fieberem nastudována v raketovém tempu.

Slavná rocková opera libretisty Tima Rice a skladatele Andrewa Lloyd Webbera neměla zrovna dobré předpoklady pro úspěch. Z textu trčí nebasnické výrazy jako „odborní, volby, viceprezident“, námětem pro libreto muzikálu se stal

NAPSALI O NÁS

skutečný osud kontroverzní osobnosti novodobé argentinské historie a vůbec děj se točí kolem politiky. Za dramaturgicky nosný ale můžeme považovat již fakt, že jde o politiku zručně vyrábějící v očích veřejnosti iluzi ideálu a zneužívající akci vůdčích masy.

Inscenace Pavla Fiebera si všímá vlády „imidž“ především. Jsou to zejména okázalá gesta a úsměvy do objektivů fotoaparátů, které Fieber dovádí k obrazům cynismu. Vrcholu dosahují při scéně návštěvy Evity u nemocných dětí. Evita nebyla svatá, i když se podobně jako její dramatický oponent Che (či rovnou alter ego) neubráníme přiznání, že také silně podléháme obrovskému osobnostnímu kouzlu této křehké, přesto akční ženy, která od provinčního naivismu dospěje až po bok diktátora Peróna a málem vlastním zbožštěním v očích uhranutého davu. Připočítáme-li k tomu demagogii, bezostyšnou manipulaci a osobní prospěchářství, ukazuje tolik charismatická Eva Perónová na znepokojivou skutečnost: čas oponou sice trhnul, ale tyto politické axiomy se zdají být věčné. Akcentování Eviny rozporuplnosti pro mne osobně v inscenaci vrcholil vtipným obrazem, kdy „Santa Evita“ uprostřed tanečního šilenství spočine sedací částí těla v gestu pýchy na maketě švýcarské banky.

Evita však primárně není o politice. Po Bídnicích do otázek elementární morálky jedinec předkládá Městské divadlo Brno další příznačný diskurz, tentokrát o nakládání s morálkou v závislosti na společenském postavení. Tedy opět na jevišti MdB rezonuje téma blízké dnešku, a není přitom tolik podstatné, že se tak děje skrz libreto a čarokrásnou hudbu ve svém žánru vrcholné a divácky velmi atraktivní produkce.

Kdyby téma muzikálu mělo zůstat pouze u vzestupu a smutném konci první dámy

Argentiny přelomu 40. a 50. let minulého století, mnoho divadelní látky bychom v tom nenašli a celek by se rozměnil do příběhu jako z červené knihovny. Libretista Tim Rice proto postavil proti Evitě imaginární postavu jménem Che (jehož některé světové produkce tohoto muzikálu transponovaly na levíčáckého revolucionáře Che Guevaru). Tento ironik ukazující na komedii, již žijí mocní, je v brněnské inscenaci téměř apolitický, jde o člověka z davu a o to účinněji přispívá k dramaticky strhující konfrontaci mezi ním a Evou Perónovou. Režisér Fieber bravurně pracuje i s vnitřním pnutím samotného Che, oscilujícím mezi nenávisí a obdivem vůči Evitě. Dále můžeme vypožorovat, jak tento Che oplácí stejnou mincí: div že Evu neponouká k rozdávaní umělých úsměvů a dav k patřičnému bujaření - aby se tím vším královsky bavil. Nevědomky se tak stává strůjcem případné Evitiny apoteózy.

Znalci jistě postřehnou i další jinakost – jiný překlad textů. Pokud máte naposlouchané texty Jiřího Bryana z uvedení Evity v pražské Spirále (1998), nový překlad Michaela Prostějovského vám logicky bude znít nezvykle, je řečnické náročnější na vnímání, méně přímočarý, avšak zdůrazňující nejednoznačnost a rozporuplnost tématu.

Bylo jen otázkou času, kdy se mimořádně disponovaný soubor (také díky manažerské práci Stanislava Moší) potká s tak interpretačně náročnými muzikály, jako jsou Bídníci, anebo právě Evita. Obtížnost partu titulní postavy málem jako u opery, recitativy minimálně nezvyklého charakteru a bleskové změny intonace představují nelehký úkol. Radka Coufalová je ovšem poklad českého muzikálového divadla. Roli Evity zvládá se suvereností sobě vlastní a ani v těch zákeřných výškách partu neforzírue a její projev zůstává plně srozumitelným. Spojuje náročnou choreografii se zpěvem, až žasnete, kde na to ta subtilní herečka „bere dech“, vždyť některá čísla následují i ve velmi těsném sledu. Spolu s Dušanem Vitázkem v roli Che vytvořila paradní dramatickou dvojici. Jejich duet „Valčík pro Evitu a Che“ je vrcholem představení, ne-li hudebního divadla vůbec. Vitázkův Che je ustavičný Evin stín, komentuje, brblá, paroduje, posmívá se, nezapomenutelný je moment, kdy s úšklebkem „vystoupí“ zpoza zrcadla jako Evitin odraz, ale přicházejí momenty, kdy i on užasne a zapomene na ironické komické ilustrace, které se mohou zdát přehnané, na druhou stranu jsou divácky vděčné.

Juan Perón Igora Ondříčka není tlačen do stylizace diktátora, spíše přichází ostřílený a odpovědností již znavený politik. Charisma postavy však bezpečně podtrhne podmanivá interpretace písní. Velmi dobrý výkon podává také Jiří Mach v roli „zpěváka tanga“ Augustina Magaldiho, postavy, která Evu přivedla do „velkého světa“. Vynikající pěvecký výstup předved-

la i Mária Lalková v malé roli Perónovy milenký. K dalším jistotám představení patří company muzikálu, at už v tanečních či sborových hudebních číslech.

Evita Městského divadla Brno po všech stránkách dostojí nárokům syntetického žánru, kterým muzikál je. Příběh není jen převyprávěný a zabalený do hudební formy, ale plnokrevně zahrany a suverénně interpretovány. Výklad Evity Pavla Fiebera, včetně poměrně minimalistického pojetí, je do jisté míry originální a pro mnohé, kteří snad viděli film s Madonnou nebo pamatují pražskou inscenaci, bude jistě překvapivý. Vlastně i brzdí přehnaná očekávání. Zkuste se na brněnskou Evitu dívat jinak: na téma rezonující v příběhu, na rytmus, který příběh žene vstříc chladné prázdnotě, na hudbu, která kongeniálně určuje děj. Anebo také, jak Fieber dává vyniknout skvělým interpretům a úsporným řešením scény také kreativnímu light-designu. Perfektní nazvučení umocní zážitek...

Michal Novák, I-divadlo.cz, 28. 3. 2009

REVOLUCI PONECHAL JEN V HLAVÁCH DIVÁKŮ

Poslední premiérou na Hudební scéně Městského divadla Brno se stal světoznámý muzikál Evita z pera proslulé britské autorské dvojice Tim Rice a Andrew Lloyd Webber. Nastudoval ho režisér Pavel Fieber.

Režisér Fieber k nastudování uvedl: „V Německu fungují muzikály podle amerického modelu - herci zpívají a tančí, avšak neumějí hrát. V Brně jsou to navíc kvalitní herci, proto si spolupráci s Městským divadlem Brno mimořádně cením.“

V cizině muzikály připomínají spíše komedie nebo hry. Obsah nyní nově uváděné Evity je téma vážnější. „Ústřední postava ‚Che‘ není Che Guevara, nýbrž spíše ‚muž z lidu‘. V Evitě všichni bojují proti všem ve společenském systému. Evita přitom dělá kariéru až po žalostný konec, kdy je uctívána jako svěťce. Politickým rozhodnutím zmizela, aby nevzniklo nové poutní místo, a její tělo se našlo až po sedmnácti letech. Muži z lidu - Che se to vůbec nelíbí, na jevišti dává najevo, že takto to opravdu nejde dělat - tedy, jak si počíná vojsko, aristokracie a stejně tak Evita. Na závěr se tento muž z lidu změní v Che Guevaru a vše spěje k revoluci. To už mimo scénu pouze v hlavách diváků, protože představení skončilo. V podstatě politický příběh provázející úžasně strhující tance“, uvedl režisér Fieber.

(VŽ), Haló noviny 14. 4. 2009

„LES MISÉRABLES - BÍDNÍCI“ V MĚSTSKÉM DIVADLE BRNO

Druhý měsíc roku 2009 je ve znamení těch nejočekávanějších muzikálových premiér, resp. návratu dvou snad nejoblíbenějších děl v novodobé české historii. Čekalo se na ně dlouho, ale trpělivost se vyplatila a je radost vychutnávat

sladké plody neboli pohled na vydařené představení. A je nám potěšením konstatovat, že nová inscenace legendárních „Bídníků (Les Misérables)“ právem aspiruje na událost sezony!

Když se o uvádění tohoto klenotu žánru v Brně začátkem roku 2008 začalo mluvit oficiálnějším tónem, leckdo si asi musel říci: „A není to trochu brzy?“ Přeci jen v té době stále mírně hořela naděje, že se pražská inscenace ještě na nějaký čas vrátí. Ale kdo se trochu vyzná v udělení licencí na největší světová díla, tak tuší, že se tak již nestane a jelikož čas je neskutečně mocný čaroděj, brněnská inscenace přichází přesně v tu dobu, kdy se divákům v Praze začíná stýskat a vzpomínky na předchozí inscenaci začíná zlehka obklopovat mlha. A Brňané zase mají velikou radost z toho, že se k nim na Hudební scénu MdB tak proslulá díla dostalo.

Pokud už jste nějakou inscenaci tohoto díla viděli (pro účely tohoto článku předpokládáme, že většina čtenářů se mohla seznámit až s verzí uváděnou od roku 2003 po několik let v GoJa Music Hall, ač všem, kteří stihli první nastudování – vlastně kopii londýnské inscenace v létě 1992 v Divadle na Vinohradech, nepokrytě závidíme, autor této recenze, tehdy osmiletý precek, si pouze matně vybavuje tehdejší televizní upoutávky), brněnští „Bídníci“ vám jistě nabourají všechny vaše dosavadní zážitky. Jsou totiž pojetí zcela jinak.

Například už jen scénu německého scénografa Christopa Weyerse - ta se totiž, přesně podle režiijního záměru, soustředí na nutný život lidí, je poměrně temná, špinavá až syrová, z velké části dokonce naprosto minimalistická, pouze doplněná vkusnou statickou projekcí. Funguje to přímo báječně a odkrývá to nové vážnější souvislosti. Ano, tím si inscenace připsuje výrazné plus, jde totiž naprosto po tématu. Avšak, nemusíte se bát, barikády jsou v rámci možnosti vcelku realistické. (Barrandovské ateliéry, kde realizace kulis vznikala, se skutečně nezapou). Svě příznivce si jistě najde i roztomilý hostineček manželů Thénardierových ve „Sweeney Toddovském“ stříhu, kde je tentokrát skutečně rozevřelá umělá kočka. Vypadá to skvěle, lacinost se nepřipouští! Uchváčení budete jistě i z procházení pařížských kanálů.

Stanislav Moša se nebal dokonale propracovat herecké situace (zde je veliký rozdíl oproti zpracování Petra Novotného, která sice nabízela megalomanské kulisy, ale i herci v několika málo situacích zůstávali pouze v jistém „náčrtu“) a některé momenty i pojmout zcela jinak, viz. například sólová píseň studenta Maria „Prázdný stůl a židle prázdné“ nám jej ukazuje na zcela holé scéně schouleného na židli. Trestanecké galeje jsou zase působivě umístěny do kamenolomu, kde se jakákoli chvíle žití utopí v naprosté monotónnosti.

Pokračování na straně 30

GABRIELA KARMAZÍNOVÁ

Gabriela Karmazínová
s Pavlou Princovou

TANČÍ

Když jsem ti volal, abychom udělali tento rozhovor, byla jsi někde na motorkách. Robert Fulgum krásně vypráví o tom, že jízda na motorce se spolujezdcem je vlastně jistý druh splnutí, a když se spolujezdkyně přitiskne na řídíče a motor burácí, prožívají jezdci extatický stav jako při milování. Já jsem na motorce seděl jenom jednou a moc mě to nedostávalo, ale pravda je, že jsem jel s chlapem a neřídil jsem. Ty máš k těmto dvoukolým motorovým ořům očividně kladný vztah. Jak ses k tomu dostala, co tě na tom baví a jaké to je? Můj táta je automechanik a brácha - jako správně nej kluk - musel mít taky motorku, občas mě svezl a už to bylo tady. Jsem živočišné znamení, ohnivě, brácha mě vozil na babetě a někdy v té době mě motorky chytly a už mi to zůstalo. A – jak

jsi říkal - už jenom to, že obejměš toho chlapa... A co se mi líbí? Líbí se mi prostě všechno, co se kolem motorek točí... no a ten adrenalin!!!
Takže prostě motorky!

*S Dušanem Vitázkem
a Kamilem Dvořákem
v muzikálu Evita,
režie: Stanislav Moša*

Proč ses teda dala k divadlu, když tě tak baví motorky?

To byla vlastně náhoda. Jako mladá holka jsem dělala mnoho sportů.

A co třeba?

Volejbal, kanoistiku a moderní gymnastiku. Od moderní gymnastiky není k tanci daleko a jednou přišla paní z konzervatoře k nám na základku a vybírala si děti, které by vzali na přijímací zkoušky, to bylo ve čtvrté třídě. Museli jsme tleskat do rytmu a oni měli pocit, že zrovna já tleskám ze všech nejlépe, kdyby existovaly soutěže v tleskání, asi bych se tím mohla živit...

A jak to bylo dál?

Dotyčná paní si vybrala pár lidí a pozvala nás na přijímačky. Ty měly tři kola ...no a jak vidíš, nakonec mě vzali.

A neuvažuješ, že bys dále studovala?

Ne. Nechce se mi učit.

Takže jsi líná...

(Gábinin potutelný smích)

Jak jsi spokojená se svou prací?

V tomto divadle jsem spokojená určitě víc než v předcházejícím...

A kde to bylo?

V baletním souboru v Janáčkově divadle.

Čím to je, že je člověk nespokojený nebo možná spíš... co byl ten poslední impuls, abys odešla k nám, tedy do Městského divadla Brno?

V první řadě jsem potřebovala změnu. A taky se v té době, kdy už jsem pomalu začínala přemýšlet o odchodu, vyměnilo vedení. V důsledku jejich přístupu jsem přišla o motivaci.

Jak tě napadlo přestoupit právě do „městského“?

Byla jsem se podívat na představení na muzikálové scéně. Tenkrát se hrály Vlasy, což bylo vlastně první představení na muzikálové scéně. To mě uchvátilo, nejen představení samotné, ale celá atmosféra, jakou toto divadlo má, dodneška si pamatuji, jak byli diváci nadšení. To už mě pouze utvrdilo v rozhodnutí změnit místo působnosti. Lákal mě muzikál jako žánr.

Nový druh tancování...jaké to pro tebe bylo?

Bylo to pro mě nové, muzikálové tancování mě hrozně baví, v podstatě víc než balet. Hlavně proto, že je tak různorodé, naučím se tím pádem spoustu nových věcí. V MdB jsem taky musela poprvé v životě zpívat, a to pro mne byla obzvláště těžká situace, strašně jsem se styděla. Ale když už se naučím nějakou písničku, tak mě to potom baví.

A co si o tvém zaměstnání myslíš tví blízcí? Přece je-

**S Petrem Štěpánem
v muzikálu
Čarodějky z Eastwicku**

nom ne všichni mají v rodině někoho, kdo hraje v divadle. Ostatně podle toho, co jsi na sebe prozradila na začátku, vyrůstala jsi spíš za hluku motoru než klavíru.

Například moje babička je zarytá milovnice baletu a operety, a když jsem přestoupila, tak to dost prožívala. A dokonce to i oplakala, ale nový druh divadla si jí získal na svou stranu, nejvíce se jí líbily Čarodějky z Eastwicku.

A co na tvou práci říká třeba tvůj přítel? Často jsi na jevišti jenom ve spodním prádle nebo v jiném podobném sporém oděvu...

Já žádného nemám...momentálně...

Ale věřím, že když mě někdo bude mít rád, tak se vším všudy - on samozřejmě musí mít aspoň baletu.

Balet jako zaměstnání nemá neomezenou životnost, přemýšlíš o tom, co budeš dělat, až to dál nepůjde?

To přesně nevím – nikdy nevíš, kam tě to zavede. Kdyby to bylo něco spojeného se sportem, tak by mi to nevadilo. Na druhou stranu jsem vždycky chtěla mít cukrárna. Takovou jako byly dřív, kde by se dělalo všechno domácí výrobou. Byla by to cukrárna U kobry.

Bylo to veselé povídání, nicméně, všechno má svůj konec – krásná a příjemná společnost se mi ztrácí, je v časové tísní – jde si koupit boty na motorku, které jsou na můj vkus sice příšerně drahé, ale za to prý vydrží na celý život. Tak to vypadá, že už se od ní asi nic víc nedozvíme...

Michal Matěj, foto: jeř Kratochvil

**S Vendulou Šerákovou,
Stanislavem Mošou
a Anetou Majerovou**

Jisté změny se udály ve věci hudebního nastudování, o které se skloubením různých činností postarali dirigenti Dan Kalousek, Jiří Petrdlík, Igor Vavřda (hudebním supervizorem je Petr Gazdík). Díky tomu, že byl dodržen slib o novém přearanžování partitury, jsme svědky vcelku nového pojetí pro posluchače, zejména co se rytmického pojetí a frázování slabik týká. I tak bude dlouholetým příznivcem celý zvuk orchestru, postavený hlavně na smyčcích, bicích nástrojích s výraznými nástupy dechů a syntetizátorech, značně blízký, výrazných experimentů se netřeba bát. Jen tak oklikou: až bude dirigovat Jiří Petrdlík, občas se koukněte i na něj, takové nadšení z hudebního prožitku se jen tak nevidí. Sálá doslova z každého pohybu a každé noty.

Jednotlivé výkony se u této inscenace budou asi hodnotit ryze podle subjektivního pohledu. Pojďme se tedy o něco podobného pokusit, rozhodně ale následující řádky neberte příliš jako bernou minci. Jako celek se zdají být ve většině vzácně vyrovnané.

Začneme otázkou: Dovedeme si vůbec představit některé české nastudování bez operetního pěvce Jana Ježka v roli Jeana Valjeana? Asi těžko, on skutečně JE a žije touto postavou, je tedy dobře, že využil nabídky vrátit se k jeho životní roli i napotřetí a opět na výbornou, jeho podání písně „Otčenáš“ je stále nezapomenutelným zážitkem. Legendárního představitele brněnské publikum přijalo s nadšením, což byla i stě příjemná odměna za brilantní ztvárnění.

Petr Gazdík je v roli Valjeana poměrně příjemným překvapením, chybí mu pochopitelně dlouholeté Ježkovy zkušenosti, ale vcelku zdařile se pohybuje mezi všemi Valjeanovými životními etapami a svůj výše položený baryton často nechává hrát všemi barvami.

Velice vyrovnaná je situace u představitelů inspektora Javerta. Ať uvidíte kteréhokoli z nich, zklamání nebudete, veliké a nadmíru zajímavé rozdíly jsou však v jednotlivých pojetích.

Petr Štěpán jakožto činoherec má samozřejmě svou postavu rozehranou do všech detailů, je Javertem přísným, zásadovým. Písničky má „na tělo“ upravené tak, aby je s přehledem zvládal a takové úpravy lze jen pochválit, obzvláště ústřední píseň postavy „Stars“ (Tam ve hvězdách) v jeho podání opravdu stojí za to.

Pokud ale dáte u role Javerta spíše na podání jednotlivých písní, nelze vám doporučit nikoho jiného než famózního zpěváka Lukáše Vlčka, který se své velké příležitosti a očekávání od jeho příznivců do něj vkládaných nebál, uchopil ji za pačesy a nepustil, díky svému systému basbarytonu a obzvláště ve druhé půlce sympatickému herectví (a nepřekonatelné Javertově sebevraždě), aspiruje na titul alternativa nejlepší.

Igor Ondříček je poté příjemným mixem me-

zi oběma již zmíněnými pány, jistě splní diváckou představu o přísném, zásadovém policistovi, jeho pojetí navíc obsahuje i pořádnou dávku zloby a ve tváři se mu zračí intrikánství.

Fantine – jak Lenka Janíková, tak Eva Jedličková (ta má roli nazkoušenou jako understudy – zások, ale rozhodně se nenechte touto neviditelnou nálepkou zmást) jsou v roli opuštěné matky Frantiny typově přesné a díky kvalitnímu pěveckému pojetí a hereckým detailům je nejen jejich „Knížka snů“ tím správným „dojákem“.

Marius: Jakub Uličník má výhodu v tom, že umí zahrát infantilnější poblázněné typy a tato role je mu tedy naprosto ušita na míru. Mladý student JAMU Tomáš Novotný (znát ho můžete kupříkladu jako Jidáše z „Godspellu“) je zase Mariem nejzdatnějším po pěvecké stránce. Souhrnně jsou tyto dva pánové naprosto rovnocennými alternaty.

Nesmírně zajímavá je též situace u představitelky asi nejznámější dívčí role a to Eponiny. Johana Gazdíková ji hraje s kapkou suverénnosti i zdravé drzosti, ale její barva hlasu se nemusí líbit všem. Haně Holišové sedne tato role bez výhrad se vším všudy. Největším překvapením je však Kateřina Halíčková, která by se také nemusela honosit nálepkou „understudy“, vystačí si i bez ní, je totiž Eponinou s velkým E. Její pojetí písně „Samotářka“ je procitěné, přirozené, dechberoucí.

Role dospělě Cossety je snad jedním z nejproblematictější napsaných partů v muzikálové historii a vyzpívává se velmi obtížně, proto ho nelze posuzovat jinak, než jak ho představitelky zvládnou jako celek. Radka Coufalová i Marta Prokopová v této části obstály na jedničku s hvězdičkou, Marta se díky svému věku do charakteru hodí nepatrně lépe.

Enjolras, vůdce revoluce: role to nesmírně vděčná. „Navrátilcem“ v této roli je Robert Jícha, který od pražského uvedení charakter tentokrát ještě více prohloubil a udělal ho přísnějším. Jiří Mach je pro spolubojovníky více přítelem. Oba dva pánové jsou výborní.

Pojďme ke klenotům inscenace, na které jsou nečekaně pasováni manželé Thénardierovi. Jan Mazák je v roli vychrtlého hostinského naprosto věrohodný a pokud se za nejlepšího českého představitele této role zatím považuje Jiří Korn, Jan Mazák je zcela jiným, ale dokonalým zástupcem, s naprosto precizním hereckým projevem, takže netřeba Kornovy absence v této inscenaci litovat. Z Mazákovy pojetí dokonce okamžitě pochopíte, proč má Cosseta na svatbě přesně takové šaty, jaké má. Thénardier Tomáše Saghera má zase malou nevýhodu, musí se sledovat zblízka, pak se i u něj najdou různé vtipné „vyhrávky“.

U Míne Thénardier je v rámci herecké příležitosti na výběr: Pokud jste zastánci hesla „Nová inscenace si zasluhuje nové pojetí“, doporučení má Jana Musilová, která z postavy udělala po-

vedenou karikaturu a jakákoliv její replika je obrovským zážitkem. Dáváte přednost tradičnějšímu „semetrickému“ ztvárnění? Pak jsou tu ještě Lenka Bartolšicová a Zuzana Maurery, obě velmi dobré, ke svým manželům se dobře hodící.

Nesmírně šikovní jsou též všichni dětští představitelé, jmenovat se ale sluší výkon Davida Žáka coby Gavroche - tomuto se říká živel na jevišti.

Zkrátka a dobře: Pokud by takovouto možnost herečky vypilovat své výstupy měli Jiří Korn s Hanou Křížkovou i všichni ostatní, mohla být už tak výborná inscenace Petra Novotného v GoJa Music Hall ještě o řád lepší, v tomto směru ale slizává po právu smetanu provedení Mošovo.

Městské divadlo Brno přípravu na titul nepodcenilo, přistupovalo k němu s náležitou pokorou a na výsledku je tu moc a moc znát. Do tohoto díla byla vložena jedna úžasná věc, na kterou občas kritici zapomínají a místo toho se babrají v nepodstatnostech. Je jím srdce a snad hlavně díky němu můžeme vidět „Les Misérables“ nejen v nové superlativní inscenaci (však jde také o „muzikál superlativů“, no ne?), ale také v pojetí mnohem bližší původní myšlence - depresivnějším a opravdověm a přesto tak blízké nám všem. Od pamětníků to ovšem vyžaduje se malinko odpoutat od předchozích, na první pohled velkolepějších inscenací. Pokud tomu tak bude, čeká vás velmi silný zážitek, při kterém budete držet palce svým oblíbeným postavám a nakonec se i přidáte k závěrečnému nadějnému chóru. Takže tuto recenzi přijmete jako tip na výlet, hostovat se s tímto náročným projektem nejspíše nebude.

Ondřej Doubrava: „Les Misérables – Bídníci v Brně aneb Souhrnný pohled z dvanácti hodin v žáru revoluce“

BÍDNÍCI V MĚSTSKÉM: KVALITNĚ ODVEDENÉ ŘEMESLO

Bídníci v Česku a soukromé muzikálové produkce. Tohle spojení ještě před pár týdny patřilo nerozlučně k sobě. Jenže od 13. února je všechno jinak. Městské divadlo Brno totiž nastudovalo nejslavnější muzikál světa jako první kamenné repertoárové divadlo u nás. A že se družina okolo ředitele a režiséra Stanislava Moši nezalekla vůbec ničeho, dokázala i tím, že datum stejnojmenného románu Victora Huga dohraje v pražské GoJa Music Hall. Slavný britský producent a majitel práv Cameron Mackintosh totiž nechtěl dát svolení, aby se v jedné (navíc tak malé) zemi hrály současně dvě produkce Bídníků. Mošova ekipa však ani během tohoto čekání nezahálela a nastudovala mezitím české premiéry dalších dvou známých muzikálových titulů: Oliver! a Čarodějky z Eastwicku.

Právě jejich úspěch nakonec pomohl k tomu, že při přípravě Bídníků udělila britská producentská dílna Městskému divadlu exkluzivní výjimku v jinak striktním dodržování licenčních podmínek. Brněnští inscenátoři tak nemuseli vytvářet další přesnou repliku londýnské inscenace (tak, jak je tomu všude po světě), ale měli v nastudování prakticky volnou ruku a prostor pro vlastní, originální pojetí.

Vzali to opravdu svědomitě. Ke spolupráci přizvali německého scénografa Christopa Weyerse, trojrozměrné kulisy si nechali na míru vyrobit ve Filmových studiích Barrandov, využili videoprojekci a Andrea Kučerová navrhla přes pět set dobových kostýmů.

Režisér Moša si zase mohl dovolit ten luxus, že až na pár výjimek nastudoval revoluční příběh z pařížských barikád roku 1830 s kmenovými herci souboru – a to i přesto, že některé role si vyžádaly až čtyřnásobné alternace. Můžete totiž mít super kvalitní scénu a kostýmy, dobře šlapající orchestr (v Brně živý, pětaticetičlenný), ale když nemáte odpovídající herecké představitel, nemůžete Bídíky na repertoár nasadit. Les Misérables bez jediného promluveného slova balancují na hranici mezi muzikálem a operou a disponují mimořádně náročnými pěveckými party.

Ten nejobtížnější pochopitelně čeká na hlavního hrdinu, uprchlého galejníka Jeana Valjeana. V Brně si tuto roli stříhl už „ostřílený český Valjean“ Jan Ježek, který má za sebou jak účinkování v prvohránském uvedení Bídníků v roce 1992 na Vinohradech, tak i v jeho obnovené premiéře o jedenáct let později. Z domácích zdrojů ho doplnil Petr Gazdík, který v plně soustředěném výkonu zúročuje všechny své dosavadní zkušenosti z muzikálových rolí. V dalších postavách se v několikaletých alternacích blýskli Lukáš Vlček jako policejní komisař Javert, Lenka Janíková jako Fantina, Radka Coufalová v roli Cossety, Robert Jicha jako revolucionář Enjolras nebo Zuzana Maurery s Tomášem Sagherem v komické dvojici majitelů hospody Thénardiérovy.

Městské divadlo Brno tak v Bídnicích předvedlo profesionální výkony na všech frontách a naplno využilo potenciál vlastního souboru. O zájem diváků se na Lidické rozhodně bát nemusí. Už teď by mohli na pokladnu s klidem vyvěsit ceduli: Bídníci – do konce března vyprodáno.

Lenka Vránová, Toplife, březen 2009

VZPOMÍNÁM NA SETKÁNÍ S ÚŽASNÝMI LIDMI

O divadelních a televizních rolích, ale i o dětských snech jsme si povídali s herečkou a zpěvačkou Hanou Holíšovou (29).

Pomyslné jablko rodičů, dirigenta a korepetitora Evžena Holíše a zpěvoherní sólistky Hany

Pokračování na straně 34

**S Bárou Jelenovou
v dramatu *Síla zvyku*,
režie: Hana Burešová**

Pokračování ze strany 6

Louis Pasteur prohlásil, že v den, kdy nepracoval, se cítil provinile, jako kdyby něco ukradl. Ty budeš tento lidský typ?

Přiklonil bych se k tomu. I když nemám rád škatulky. Já totiž neodpočívám. Musím být neustále aktivní. Nemám ale takové intelektuální záliby. Třeba vůbec nečtu. Vše jsem přečetl do 25 let.

Jaké máš koníčky?

Ale já mám pětiletého kluka. Mám rád třeba muziku. Když jde třeba žena se synem ven, nedá mi to a uklízím. Můžu si ale pustit na plný pecky muziku, kterou třeba synátor nemá rád.

Máš nějakou osobní Sílu zvyku ty sám, máš rituály, stereotypy, at' se zase vrátíme k Bernhardovi?

Mám rituály pokud se týče přípravy na představení. Jsem vždy v určitou dobu v šatně, jako první se snažím převléct. Když hraju Zapomenuté světlo, tak si musím přes den zopakovat celý text. Ale jenom si ho zmemoruji. Scénář v ruce držet nepotřebuju.

Pěťasedmésátiminutový monolog Demla v Zapomenutém světle ale i Síla zvyku představují skutečně velké "fláky" dialogů. Prožil jsi už někdy na vlastní kůži největší múru herců, což je výpadek textu?

Samozřejmě že se mi to stalo. Ale nikdy to nebylo nijak drastické. Pro mne by náповěda nemusela existovat. Prostě bych ji zrušil. Když mám okno, nedokážu zachovat chladnou hlavu a nastavit strnulé ucho směrem k tomu šeptání náповědy.

V Oslavě u známého Demlova Tasova máš chatu. Prožil jsi tam léto?

Je to chalupa strýce mé ženy. Ale každé léto tam minimálně tři týdny trávíme. Mám to tam všechno prochozené. Znáám hrob Jakuba Demla, hledal jsem neúspěšně hrob i té opěvované selky Zezulky. Já ale nepotřebuju nikam jezdit. Mně stačí chata a Vysočina. Oslava je asi čtyři kilometry od Tasova. Není tam žádná prodejna ani hospoda. Každý den jezdím na kole podél řeky deset kilometrů, abych udělal nákupy. A nejraději bych ten les kolem vyčistil, to

je vůbec takový můj sen. Mít pět hektarů lesa (tedy, ne, že bych ho potřeboval vlastnit) a provzdůšnit ho, zbavit klesť. Možná mě to čeká na důchod.

Jak je to ve tvém chápání herectví: je to spíše pudová, až skoro neřízená záležitost, nebo jen promyšlený, chladně kalkulovaný jev?

Ve Třech sestřích jsem si uvědomil, že jsem na jevišti spíše v jistém druhu extáze. Že prostě na jevišti dochází k určité ztrátě vědomí skutečné reality. Uvědomuju si celkové situace. Celek je tedy racionální, ale jednotlivé emoce jsou velmi osobní. Herectví je podle mne racionálně sestavovaná soustava velmi emotivních impulsů. Ale každý herec to cítí asi jinak.

Hra Síla zvyku má svou komickou blízkou k frašce a variováním opakování různých situací i ke klauniádě či filmové grotesce. Jaký divadelní žánr máš vůbec nejraději co by interpret?

Vždycky jsem si myslel, že jsem komik. Ale poslední dobou mám pocit, že se nezadržitelně blížím ke druhému pólu. (rozesměje se) Na komedii je příjemné bezprostřední odezva a že okamžitě vidíte výsledek. Prostě se hned pozná, jestli se to povedlo.

Rozbrečel tě někdy někdo ze tvých kolegů? Nevím, jestli se dojmám rád, ale musím říct, že čím jsem unavenější životem, tím rozhodně snadněji. Pamatuju si, že třeba u komika Miroslava Horníčka ke stáru mi toto dojmání se přišlo až potvorné. Obávám se, že k tomuto stadiu spěju taky. Já ale nebrečím, jen když je něco smutné. Dojmám se nad tím, když je i něco krásné. Když jsem posledně viděl Jazz Side Story, tak mi prostě jednou vytryskly slzy z to-

ho, jak ty děcka krásně zpívaly. Nejde o uvědomování si nějakých souvislostí tragických či filozofických. Stačí dokonalá krása...

V Čechovových Třech sestřích nyní znovu hraješ vojenského lékaře Čebutykina. V čem je to oproti Hradci Králové nyní jiné?

Určitě v rozsahu mé role i celé hry, v Hradci bylo obé snad poloviční (role možná ještě menší). Ale rozkrytím měly ty dvě inscenace i něco hodně společného.

Zkoušíte nyní s režisérkou Burešovou Bernhardovu Sílu zvyku. Její inscenace přinesly divadlu už mnoho cen. Jak byste charakterizoval její přístup? Dělal jste s ní už Amfitryon a Znamení kříže... Co vám na této spolupráci vyhovuje?

Hanka a její manžel, dramaturg Štěpán Otčenášek, přistupují ke každé hře s velkou pokorou k autorovi i k textu. To mi imponuje a jako konzervativního člověka velmi těší. Nikdy se nesnaží na textu exhibovat a vždy se snaží vytáhnout jeho podstatu. Např. Tři mušketýři se odehrávali sice na pavlači, ale pořád to byli krásní romantičtí mušketýři. Kdykoliv jsem cokoliv s Hankou dělal, nikdy jsem neměl pocit, že dělám v něčem jiném, než co jsem si na začátku přečetl.

Režisérka Hanka Burešová o tobě říká, že máš prý režijní vidění. Je to pravda a co tím konkrétně myslěla?

Nevím, já se snažím vždycky přemýšlet, nejen nad svou rolí, ale nad celou hrou a nad tím, jakou roli ta moje role v té hře hraje (dobrý ne?). Pochopitelně se snažím o věcech s režisérem diskutovat a inscenaci spoluvytvářet. A i v tomhle je spolupráce s Hankou bezva, protože je ochotna diskutovat a hodně vychází z herce.

Letos připadá sté výročí narození významného brněnského herce Karla Högera, který si dokonce pořídil osobní promítačku a svůj projev na plátně si analyzoval. Jindy poslouchal svůj hlas ze záznamu. Dělal bys něco podobného?

Nikdy!!!!

Protagonistou Bernhardovy hry je dominantní mužská postava. Cítíš se sám jako dominantní vůdce stáda a své rodiny?

V rodině určitě. V angažmá v Hradci a u Bezručů jsem byl určitou vůdčí osobností a vždy jsem dělal jakéhosi tiskového mluvčího souboru. Ale teď už jsem stár, soubor veliký a problémy, pokud jsou, ne tak velké, aby bylo třeba se angažovat. Ale rodině velím pádnou rukou, ale nejsem tyran. Beru v potaz názory druhých (i když žena si myslí, že jsem tyran).

Tvůj šestitýdenní syn Honzík si zahrál už jako novorozenec v Jindřichovi VIII. Nebyl to tehdy trochu drsný křest divadlem a ty mu steleš druhu herce?

Bylo to moje dítě a já ho při výstupu držel z větší části v náručí osobně. Nic mu nestelu, i když sám říká, když vidí nějaké děti na jevišti, že by si rád sám zahrál. Děti hrají většinou statické role, takže rozumím té touze si tam stoupnout. Mám ještě dvě holky a ty jsem taky do něčeho nenutil.

A když se Honzík rozhodne pro herectví?

Rozmlouvát mu to nebudu. Budu se dívat jaké má předpoklady. Nejhorší jsou neslaní nemastní herci.

A proč ses dal vůbec k divadlu ty?

Už jsem to říkal do rozhovorů. Fungoval jsem ve třídě jako takový šašek. Paní učitelka mě chtěla pacifikovat a možná i kvůli mně založila dramatický kroužek. Za trest mi dávala recitovat a hlavně učit se z paměti třeba celou první kapitolu Tří mužů ve člunu. Potom mi dvánácti přišel za mnou pan Olišar, vedoucí dramatického kroužku při DK v Kroměříži, a já začal hrát v regulérních představeních před plným kroměřížským kulturákem.

Nyní přichází ta největší, ale jaká byla tvá první role?

Byli to Tři mušketýři v podání jakéhosi ruského spisovatele. (Myslím, že to byl Ivanov.) Fór byl v tom, že byli zasazeni do zvířecí říše: Medvěd, Kočka a Kohout. Já jsem hrál právě toho opeřence.

Kohout je vlastně zvířetem, které se jaksi neustále před celým dvorem prsí. O něčem podobném jsme vlastně vedli celou dobu řeč. A tak si myslím, že možná nemohla přijít ani elegantnější tečka. Díky za rozhovor.

Luboš Mareček

S Jakubem Przebindowským v dramatu Tři sestry, režie: Stanislav Moša

Horké, se původně zakutálelo dále od uměleckého stromu – vydala jste se studovat Střední pedagogickou školu do Boskovic. Po maturitě jste však podala přihlášku na JAMU. Geny nakonec zvítězily, nebo jste si cestu k divadlu musela najít sama?

Ve svých třinácti letech jsem ještě neměla žádnou konkrétní představu o tom, čím bych se jednou chtěla živit, tak jsem se po vzoru kamarádky vydala na střední pedagogickou školu. Odmalička jsem hrála na klavír, takže jsem si jako specializaci zvolila hudební výchovu a také jsem začala zpívat a hrát ve školní kapele. Možná i díky tomu se začaly probouzet nějaké ty rodičovské hudební geny. Při rozhodování kam na vysokou školu to byla spíš náhoda. Poradil mi tatínek – ať to zkusím na herectví a já to bez velkých nadějí i ambicí zkusila. A ono to vyšlo.

V profesionální praxi se věnujete zvěu a muzikálu, proč jste tedy studovala činoherní herectví?

Přijímačky na JAMU jsem dělala na činohru i na muzikál. Vzhledem ke zkušenostem spíše hudebním než hereckým jsem si dělala větší naděje na muzikál, ale k mému překvapení mě přijali na činohru.

Od roku 2005 jste ve stálém angažmá muzikálového souboru Městského divadla Brno, před tím jste působil na „volné noze“. Potřebovala jste si osahat herectví jen tak, svobodně, anebo právě po třech letech jste dostala nabídku angažmá, které vás oslovilo?

Chtěla jsem dělat obojí, činohru i muzikál, což ve většině divadel u nás možné není, tak jsem zvolila „volnou nohu“. Nabídka angažmá do Městského divadla přišla už dřív, ale dala jsem přednost různorodým zkušenostem v různých divadlech a setkávání se s novými lidmi. Vyhovovalo mi, že jsem byla sama sobě pánem. Po třech letech jsem se ale rozhodla angažmá do Městského divadla přijmout. Přineslo mi spoustu zajímavé práce, krásných rolí i cestování po Evropě.

V těchto dnech finišují přípravy muzikálové inscenace Evita na vaší domovské scéně, kde studujete titulní roli. Byla vám nabídnuta, nebo si tvůrčí vybírali z více adeptů?

Role Evity mi byla nabídnuta. Bylo to nečekané překvapení vzhledem k tomu, že za letošní sezonu už mám v divadle za sebou několik premiér.

Patří Evita mezi role, u kterých jste ráda, že vás potkaly? Jaký k ní máte vztah?

První byla samozřejmě radost z takové krásné příležitosti, ale hned vzápětí na mě přišly i pochyby. Po hudební stránce je jednoznačně tím nejtěžším, co jsem zatím kdy dělala. Hudba je nádherná, zaujala mě už před lety, když jsem viděla filmovou verzi s Madonnou v hlavní roli. Divadelní pojetí je ale hudebně mnohem náročnější než filmová verze. Některé komplikované

pasáže mi zní tak, jako by se Lloyd Webber nechal inspirovat Janáčkem. Dostali jsme k prostudování různé materiály o životě i smrti Evy Duarte-Perón. Reálný příběh života téhle ženy je neuvěřitelný, obdivuhodný, zarážející, opředený mnoha tajemstvími a pasáže mluvící o příčinách smrti jsou místy opravdu neskutečné. Zajímalo by mě, jak se to vše odehrálo doopravdy. Jestli zemřela přirozenou smrtí, nebo se přičinil někdo, komu byla nepohodlnou, a taky jak dalece byly ve skutečnosti její činy vypočítavé, nebo upřímné.

Na co byste nalákala diváky na premiéru?

Od mnoha muzikálů se Evita liší právě tím, že příběh je napsán podle skutečnosti, to je pro mě osobně lákavé. Je to velký hudební zážitek a v neposlední řadě, má blond paruka taky stojí za zhlédnutí.

Vaše úspěchy sahají i mimo divadlo – hraje te v televizním seriálu Velmi křehké vztahy, stála jste i před filmovou kamerou. Co vám tyto zkušenosti přinesly nového?

Seriál Velmi křehké vztahy byl pro mne první větší zkušeností před kamerou. Musela jsem se naučit přepínat mezi divadelními a filmovými hereckými prostředky, které jsou odlišné. Pro mnohé je to pod úroveň hrát v takovémto typu seriálu, ale já to vnímám jako velkou zkušenost a skvělou příležitost naučit se fungovat před kamerou. Těžké je nepodlehnout rutině, která se při takto dlouhodobém natáčení dostaví. Při náročném tempu natáčení a velkém množství stále nových textů je to taky dobrý trénink paměťových buněk.

Byla jste dítětem vyrůstajícím v divadelním prostředí, znáte trému, ostych?

Fakt, že jsem vyrostla v divadelní rodině, neměl na trému bohužel žádný vliv. Mám ji pořád, k tomuto povolání asi prostě patří.

Díky castingu jste získala hlavní ženskou roli v připravovaném říjnovém původním českém muzikálu Kudykam, který na podzim uvede Státní opera Praha. Jak se na tuto práci těšíte?

Vzpomínám na už zmiňovanou velkou trému a pocity zvláštní zodpovědnosti, ale hlavně na setkání s úžasnými lidmi. Je to úplně nový typ projektu, s jakým jsem se nikdy nesetkala. Moc se na to těším. Velmi si vážím toho, že pan Michal Horáček, Petr Hapka a celý tvůrčí tým sází na úplně jiný okruh lidí, než je v pražských hudebně divadelních projektech zvykem. Jdou si vlastní cestou s naprostou jasnou vizí, co od tohoto projektu očekávají. I kdyby to pro mne skončilo pouhou účastí na konkurzu, byla bych za tuto zkušenost a setkání vděčná.

S režisérem Dodo Gombárem a skladatelem Davidem Rotterem jste pořádala šansonové večery. Neuvažovala jste o pěvecké dráze – třeba v dětsví?

Asi jako každá malá holka jsem chtěla být Darinka Rolincová... Nyní po dráze zpěvačky netoužím, ale duetem s Freddie Mercuryem bych určitě nepohrdla.

Jste pěvecky i pohybově nadaná, co pro vás zpěv a tanec znamenají?

Radost, dřinu a obživu.

Před lety jste coby mladinká brněnská herečka získala v Hudebním divadle Karlín roli Aleny v Noci na Karlštejně, která vám přinesla dokonce nominaci na Thálie. Jak to cítíte dnes?

To, že se mi podařilo probojovat se do Noci na Karlštejně, jsem tenkrát považovala za svůj velký úspěch. Dodnes tohle představení hraju moc ráda. Byla to velká zkušenost potkat se na jevišti s herci, jako jsou pan Kostka, Brzobohatý a mnoho dalších, které jsem dříve mohla obdivovat jen jako divák.

Jste úspěšnou a vytíženou herečkou, po čem momentálně toužíte?

Bylo by fajn, kdyby se Brno přesunulo o sto osmdesát kilometrů blíž k Praze, a já bych tak měla víc času na osobní život, rodinu a přátele.

Když se ohlédnete za svými začátky, máte pocit, že jste to měla jako dítě umělecky úspěšných rodičů snazší, nebo naopak těžší?

Snazší možná v tom, že mi rodiče byli a jsou velkou oporou. Těžší v tom, že občas čelíte podezřením, že to jako dcera divadelníků máte jednodušší.

Na které tři role a inscenace byste pozvala čtenáře?

Čarodějky z Eastwicku – to je moje srdeční záležitost. Pohodové, odreagovávací, vtipné. Equus – příběh chlapce, který je napsán podle skutečné události. Mrází mě při pomýšlení, jaké důsledky může mít fanatismus náboženský nebo jakýkoli jiný. Evita – snad to nezakřiknu, když pozvu diváky na zajímavý hudební zážitek.

Hana Holišová (1980, Brno)

Absolventka činoherního herectví JAMU. Hrála ve zpěvoherním souboru Národního divadla Brno, na Nové scéně v Bratislavě, v Divadle Bolka Polívky, Divadle pod Palmovkou, ... Dnes je sólistkou Hudebního divadla Karlín a Městského divadla Brno.

Iveta Macková, kult.cz, duben 2009

JEDNA OTÁZKA PRO ŘEDITELE MĚSTSKÉHO DIVADLA BRNO, PANA STANISLAVA MOŠU

Soubor MdB slaví úspěchy nejen doma, ale i v zahraničí. Jak tyto „spanilé jízdy“ začaly a kde všude jste hráli?

Psal se rok 1991 (12. září) a my jsme na žádost německých partnerů připravili náš muzikál (Z. Merta, S. Moša) „Sny noci svatojánských“ nejprve v německém jazyce, a teprve po dvou dnech je uveden i v naší mateřtině.

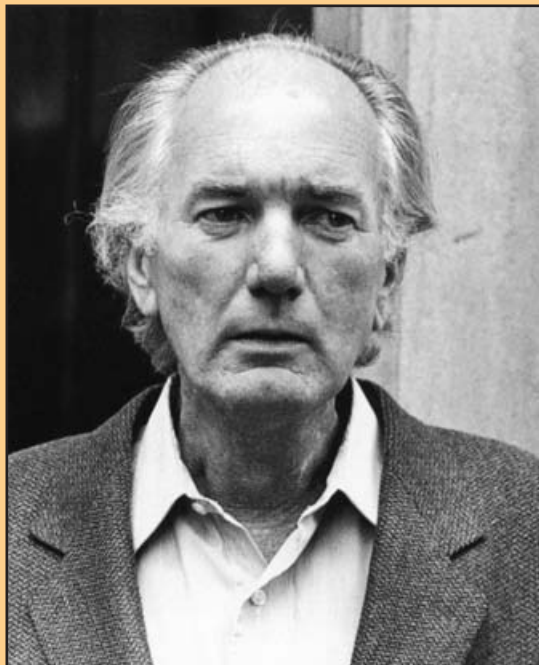
Bylo to pro mnohé z nás divné, ale... byla to podmínka, začátek našich „spanilých jízd“ po Evropě. Nejdále z České republiky jsme zatím hráli na ostrovech, které jsem do té doby znal pouze ze zpráv o počasí – na Azórech. Nejčastěji hrajeme v Německu, ale taky ve Švýcarsku, Holandsku, Dánsku, Rakousku, Španěl-

sku, Portugalsku... vlastně bude výhodnější napsat, že jsme zatím nehráli z evropských zemí jen na Islandu. Inscenaci West Side Story jsme hráli v Düsseldorfu v hale pro deset tisíc diváků, ale stejnou inscenaci i v hotelovém divadle pro dvě stě diváků v Garmisch-Partenkirchenu a nejvíce diváků (25 000) při jediném večeru nás s koncertní verzí West Side Story vidělo v rakouském Villachu na pontonovém jevišti postaveném na hladině řeky. Vlastně nemám spočítáno, kolikrát celkem jsme od počátku devadesátých let v zahraničí hostovali, ale jedná se asi o sto až sto padesát představení ročně. Na počátku devadesátých let jsme byli všude vítáni s úsměvem a nadšením, stejně jako další kolegové z bývalého východního bloku. Samozřejmě, že se našla celá řada různých „vykuků“, kteří kazili dobrou pověst umělců z těchto zemí. Např. mi jeden z pořadatelů na severu Německa vyprávěl historku o jednom dětském rumunském sboru, který přijel s přenosným, špatně hrajícím magnetofonem, na kterém byly na kazetě nahrány ony sbory, které chudáci děti nejen že neuměly ani zpívat, ani je dokonce neznały zpaměti!

Naše drobné chyby ve výslovnosti (především němčiny, angličtiny a španělštiny) přestaly být na konci devadesátých let s úsměvem přehlíženy a my jsme museli najmout přísné jazykové lektory, abychom v rostoucí konkurenci za snižujícího se zájmu různých pořadatelů obstáli. V současnosti jsme jedním z mála divadel, která jsou na západním divadelním trhu vnímána jako umělecká instituce schopná předvést nejvyšší kvalitu a která získávají opakovaně nabídky k další spolupráci. Ale zájem o naše vystoupení se v posledních letech začíná ozyvat i z východních zemí. Naposledy jsme s ohromným úspěchem hostovali na festivalu operetních souborů v Bukurešti.

Samozřejmě, že je pro nás hostování v zahraničí především přínosné v oblasti finanční, avšak to mnohem podstatnější se odehrálo s úrovní našich interpretů. Když jsme odjížděli poprvé, třásl se hrůzou z očekávání, jak uspějeme ve srovnání s profesionály, kteří se hudebním divadlem zabývají celé generace. Ale postupně zjistili, že se nejenom s nimi mohou srovnávat, ale že někteří z nich (Petr Gazdík, Dušan Vitáček, Stano Slovák, Igor Ondříček, Ivana Vaňková, Alena Antalová, Radka Coufalová a mnoho dalších) převyšují i celou řadu kolegů z takových měst, jako jsou Londýn a New York. I to je jeden z důvodů, proč stále častěji zajíždějí diváci ze zahraničí na naše představení i k nám do Brna – do Městského divadla na Lidickou.

red, KAM-příloha č. 4, 2009

Thomas Bernhard, 1988

Thomas Bernhard SÍLA ZVYKU

„Všichni lidé jsou monstra, jakmile odloží svůj krunýř.“ (T. Bernhard)

Thomas Bernhard (1931-1989) patří bezesporu k nejvýznamnějším poválečným německým pisímcům autorům. Svou rozsáhlou prozaickou a dramatickou tvorbou zásadním způsobem ovlivnil podobu evropského románu a drama-

řádů, jakýchsi veršů v próze. Text svých divadelních her komponuje jako hudební skladbu, pracuje s refrény, variacemi, opakováním, party jeho figur se prolínají jako jednotlivé hlasy v partituře. Často však dominuje hlas jediný, jemuž ostatní vytvářejí prostředí, jakousi rezonanční desku. Bernhard vytvořil zvláštní variantu moderní podoby dramatu, neopakovatelnou a nepřenosnou, nicméně v našem prostoru bezprostředně srozumitelnou, „středoevropskou“ variantu divadelního textu v době, kdy pojmy drama a dramatický ztratily svůj původní význam.

Hru *Síla zvyku* (Die Macht der Gewonheit) napsal Bernhard pro Salcburský festival, kde byla také v režii Dietera Dorna v roce 1974 poprvé nastudována. Autor byl Dornovou inscenací tak nadšen, že po dobu jejího uvádění zakázal jakákoliv jiná německojazyčná uvedení. Děj se odehrává v cirkusové maringotce ředitele Caribaldiho. Ten si usmyslel, že nacvičí se svými zaměstnanci ve volném čase Schubertův kvintet *Pstruh*. A tak se už dvaadvacet let snaží přinutit Žongléra, Krotitele, Vnučku a Klauna, kteří nemají k hudbě žádný vztah, aby se naučili hrát na klavír, housle, violu a basu...

Síla zvyku je o touze po absolutní dokonalosti, která je v neslučitelném rozporu s banální, všední a ponižující realitou. Hra má svou drsnou komikou blízko k frašce, stálým opakováním, hyperbolizací fyzických výrazových prostředků a expresivním mimoslovním výrazem odkazuje i ke klauniádě, filmové grotesce či absurdnímu dramatu. V Bernhardově dramatickém díle zahajuje tato jeho čtvrtá celovečerní hra řadu „komeditragédií“ (*Divadelník*, *Minetti*, *Immanuel Kant*, *Světánápravce*), jejichž protagonistou je dominantní mužská postava, misantrop a tzv. člověk ducha, jehož megalomanská a tudíž nenaplnitelná touha po dokonalosti se stává posedlostí, s níž tyranizuje a deprimuje své okolí i sebe.

Městské divadlo Brno uvede *Sílu zvyku* v české premiéře. Hru v překladu **Josefa Balvína** nastudovala režisérka **Hana Burešová** v dramaturgii **Štěpána Otčenáška**, na scéně **Tomáše Rusína** a v kostýmech **Zuzany Štefukové-Rusinové**. Hrají **Jan Mazák**, **Viktor Skála**, **Barbora Jelenová j.h.**, **Igor Ondříček** a **Michal Isteník**. Premiéra 12. a 13. září na činoherní scéně MdB.

šo

PŘIPRAVUJEME

tu 20. století, jeho dílo je významem srovnatelné s literárním odkazem Beckettovým a Joyceovým. V posledních dvou desetiletích si tento autor konečně nachází cestu i k nám. Do češtiny byla již přeložena většina jeho textů, jeho hry se poměrně často objevují na repertoáru českých a moravských divadel.

Ve své tvorbě dramatické, čítající celkem osmnáct her a několik tzv. dramoleťů, vyvinul Bernhard osobitou formu monologické dramatické řeči, rytmizované a členěné do krátkých

Náklad 7 000 ks
 Titulní strana:
 Bídnič
 Foto: jeř Kratochvíl

Vítězné osobnosti ankety časopisu **BRNO BUSINESS** Antalová Alena, Čvančarová Jitka, Gazdík Petr, Herfortová Zdena, Junák Zdeněk, Kratochvíl jeř, Moša Stanislav, Pardus Erik převzali v červnu 2009 na slavnostní večeři v hotelu SAN-TON ocenění, které dostali za svůj nepřehlédnutelný podíl na rozvoji a dobrém jménu města Brna.

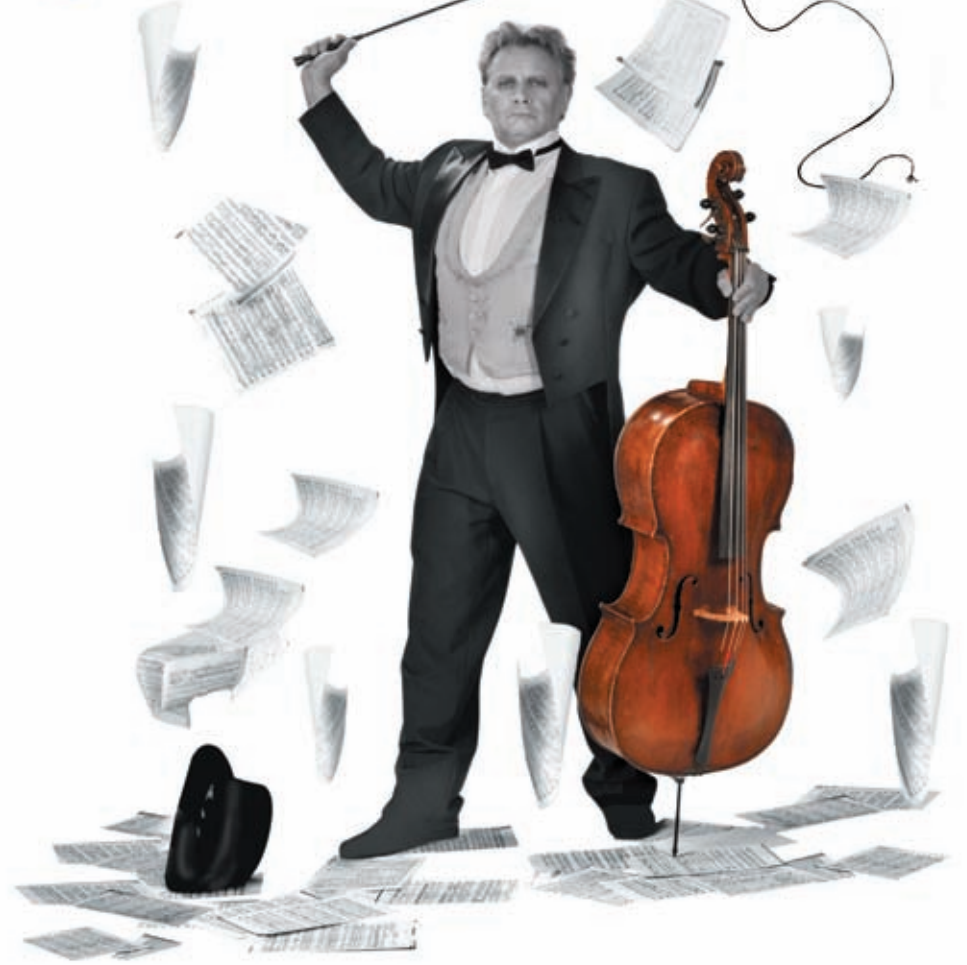

Foto: jeř Kratochvíl & Tino Kratochvíl

KOMEDIE

Thomas Bernhard

SÍLA ZVYKU

V režii Hany Burešové hrají: **Jan Mazák,**
 Viktor Skála, Igor Ondříček, Barbora Jelenová, Michal Isteník